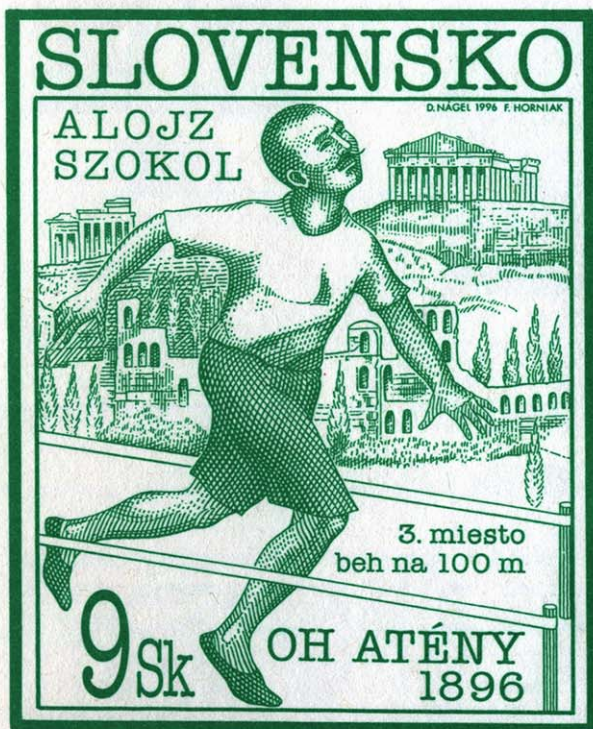
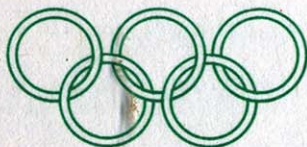

NA BUDÚCI ROK SI CELÝ KULTÚRNY SVET PRIPOMENIE 100. VÝROČIE NOVODOBÝCH OLYMPIJSKÝCH HIER. K VÝROČIU OH V ATÉNACH V ROKU 1896 VYDÁ MDPT SR PRÍLEŽITOSTNÚ POŠTOVÚ ZNÁMKU PODĽA NÁVRHU D. NÁGELA A RYTECKÉHO PREVEDENIA F. HORNIÁKA. NA ZNÁMKE BUDE A. SZOKOL, KTORÝ NA OH ZÍSKAL 3. MIESTO V BEHU NA 100 METROV

9

ZBERATEĽ'95

**NOVÁ
PREDAJŇA
ALBUM**

**NOVÁ PREDAJŇA
ALBUM
V PODCHODE NA HODŽOVOM
NÁMESTÍ (BÝV. MIEROVÉ)
V BRATISLAVE
JE OD 4. SEPTEMBRA 1995
OTVORENÁ
PO-PIA od 10 do 18 hod.
NAVŠTÍVTE NÁS!**

THE ROWLAND HILL FUND
FIRST DAY COVER

ROWLAND HILL (1795 - 1995)

Rowland Hill,
founder of the
London and
Edinburgh Penny
Co and designer
of the Penny
Postage Stamp.
Designed by The
Penny Postage
Stamp.
Printed by
Harrison &
Sons Limited.
1 of 4

£2

Royal Mail
Stamps
Eight at 25p

Rowland Hill,
founder of the
London and
Edinburgh Penny
Co and designer
of the Penny
Postage Stamp.
Designed by The
Penny Postage
Stamp.
Printed by
Harrison &
Sons Limited.
4 of 4

£2

Royal Mail
Stamps
Eight at 25p

Rowland Hill,
founder of the
London and
Edinburgh Penny
Co and designer
of the Penny
Postage Stamp.
Designed by The
Penny Postage
Stamp.
Printed by
Harrison &
Sons Limited.
1 of 4

£2

Royal Mail
Stamps
Eight at 25p

Rowland Hill,
founder of the
London and
Edinburgh Penny
Co and designer
of the Penny
Postage Stamp.
Designed by The
Penny Postage
Stamp.
Printed by
Harrison &
Sons Limited.
4 of 4

£2

Royal Mail
Stamps
Eight at 25p

VYNÁLEZCOVO JUBILEUM

Obálka prvého dňa vydania a známkové zošitky, ktoré vydala poštová správa Veľkej Británie pri príležitosti 200. výročia narodenia sira Rowlanda Hilla, vynálezcu poštovej známky - k článku "Vynálezčovo jubileum" na str. 9

ZBERATEL'95

Ročník I. Číslo 9 Cena 20 Sk

PREČÍTAJTE SI V DNEŠNOM ČÍSLE

Z obsahu dnešného čísla do vašej pozornosti ponúkame úvodný blok informácií o nových poštových známkach, príležitostných pečiatkach, prítláčoch ako aj o termínoch výmenných schôdzok, búr a aukcií (filatelia, numizmatika, filokartia a ďalšie zberateľské odbory).

Ďalší obsah časopisu:

- VYNÁLEZCOVO JUBILEUM (200. výročie narodenia vynálezcu poštových známok R. Hilla) - pripomína dr. S. Zrubec vo svojom príspevku na strane 9
- O používaní nemeckej cenzúrnej pečiatky v Bratislave za Slovenského štátu píše Ing. M. Bachratý v článku s názvom NEMECKÁ CENZÚRA V BRATISLAVE? - strana 10
- Na nebezpečie falzifikátov upozorňuje Ing. J. Tekel, CSc., upozorňuje vo svojom príspevku s názvom FALZIFIKÁTY CELISTVOSTÍ SO 1920 - strana 12
- Dnes prinášame záverečnú časť seriálu o čistení mincí - dnes o čistení železných mincí - strana 13
- Bronzový medailón Faustiny ml., manželky rímskeho cisára Marca Aurelia približuje E. Minarovičová v príspevku s názvom VZÁCNY MEDAILÓN Z KOMÁRNA - strana 13
- Pri príležitosti tohtoročného 15. ročníka BIB prinášame príspevok nášho mladého dopisovateľa M. Krška s názvom BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA - strana 14

• Zaujímavý objekt záujmu približuje Z. Šusťek v článku PRÍDELOVÉ LÍSTKY AKO PREDMET ZBERATEĽSKÉHO A BĀDATEĽSKÉHO ZÁUJMU - čítajte na strane 16

• KURIOSITY (6) pokračujú pohľadnicou zo Žiliny do Bratislavy z roku 1932 - strana 18

• Rubriku POHĽADY DO SVETA stručne približujeme aspoň názvami jednotlivých príspevkov:

Z osláv trate Olomouc-Praha / ČSA v Pakistane / INTERNATIONAL AIR SHOW KOKSIJDE / Sup bradatý na aerograme / Anglický konštruktér lietadiel / Lietadlá "Spitfire" a ich konštruktér / Slovacikum výtvarného umelca / Legendy Západu / Zaujímavá thajská letecká známka / Rozkvitnutá lúka na FDC / Jelen pátra Davida / Známkový a tričká - strany 18 až 18

• V poznámke s názvom ACH, TIE HÁRČEKY predostiera svoje zistenia mladý zberateľ B. Parajka - strana 23

• Ing. J. Tekel, CSc., recenzuje novú maďarskú publikáciu Á. Márfaia a E. Szépa, ktorí katalogizujú a bodovo hodnotia odtlačky poštových pečiatok úradov a poštovní bývalej uhorskej poštovej správy v rokoch 1871-1920 - strana 23

• Monitorovanie časopisov už tradične prinášame v rubrike ČO PÍŠU INÍ - strana 25

• INZERCIA, aj dnes s mnohými adresami zahraničných zberateľov poštových známok a telefónnych kariet, ktorí majú záujem získať partnerov zo Slovenska, začína na strane 26

• Záverečné stránky časopisu patria ponukám ALBUM-u - dnes s novými položkami PL a háčkov ČSSR/ČSFR, čiernotlačí a zvláštnych nálepných listov, známok Slovenského štátu 1939-1945, spolu takmer 400 položiek - začína na strane 28

MLADÝMI OČAMI

Sme radi, že popri známych a erudovaných zberateľoch z radov dospelých, do nášho časopisu ponúkajú svoje príspevky aj mladí, na poli odbornej zberateľskej publicistiky začínajúci autori. V dnešnom čísle je ich hneď niekoľko. Aby sme články mladých prispievateľov našim čitateľom aspoň stručne uviedli, budeme ich signovať malou značkou "Mladými očami". Veríme, že sa s touto značkou budeme na stránkach Zberateľ-a stretávať stále častejšie a tieto stretnutia budú po každej stránke zaujímavé i príťažlivé.

Redakcia Zberateľ '95

POŠTOVÉ ZNÁMKY

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

100 ROKOV VOLEJBALU

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií vydalo dňa 16.8.1995 príležitostnú poštovú známku "100 rokov volejbalu" v nominálnej hodnote 9 Sk. Znáмка s dominujúcou kresbou volejbalistu a doplnujúcim motívom znaku Medzinárodnej volejbalovej federácie, ako aj obálka prvého

dňa vydania, je dielom akad. maliara Dušana Nágela. Na ryteckom prepise sa podieľal akad. maliar Martin Činovský. Rytinu známky vytvoril František Horniak a FDC akad. maliar Rudolf Cigánek.

Znáмку vytlačila Poštovní tiskárna cenin, a.s. Praha technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou na tlačových listoch po 50 kusoch. FDC vytlačila uvedená tlačiareň oceľotlačou z plochých platní. (vkn)

BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydalo dňa 5.9.1995 dve príležitostné poštové známky série "Bienále ilustrácií Bratislava" v nominálnej hodnote 2 a 3 Sk. Na známke 2 Sk je ilustrácia Lorenza Mattottiho (Taliansko) a na známke 3 Sk Dušana Kállaya (Slovensko). Na FDC sú ilustrácie Pierre Pratta

(Kanada) a Anne Brouillardovej (Belgicko), na pečiatkach Gao Cai (Čína) a Dušana Kállaya (Slovensko).

Výtvarníkom a rytcem emisie je akad. maliar Martin Činovský. Znáмку vytlačila Poštovní tiskárna cenin, a.s. Praha technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou. Obálka prvého dňa vydania vytlačila tiež uvedená tlačiareň oceľotlačou z plochých platní. (vkn)

VÝPLATNÁ ZNÁMKA "TRENČÍN"

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií vydáva dňa 12.septembra 1995 výplatnú poštovú známku "Trenčín" v nominálnej hodnote 8 Sk. Námetom známky je Trenčiansky hrad, ktorý je doplnený mestským erbom. Obálka prvého dňa vydania má motív hodinovej veže.

Autorom výtvarných návrhov emisie je Ján Švec, rytinu známky vytvoril Rudolf Cigánek. Znáмку vytlačila PTC, a.s. Praha technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou na tlačových listoch po 100 ks. FDC vytlačila technikou ofset tlačiareň Kníhtlač Gerthoffer, Zohor. (vkn)

SPOLOK SV. VOJTECHA

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií vydáva dňa 14.septembra 1995 príležitostnú poštovú známku "Spolok sv. Vojtecha" v nominálnej hodnote 4 Sk. Motívom známky je kompozícia symbolických prvkov - kmeň stromu, portál budovy s nápisom Spolok sv. Vojtecha a uprostred so znakom SSV. Motívom FDC je portrét Andreja Radlinského, zakladateľa SSV. Autorom výtvarných návrhov emisie je Emil Sedlák, rytiny emisie vytvoril František Horniak.

Známku vytlačila PTC a.s. Praha technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou na tlačových listoch po

50 ks. Obálky prvého dňa vydania vytlačila uvedená tlačiareň oceľotlačou z plochých platní. (vkn)

NASLEDUJÚCE EMISIE

V októbri budeme očakávať vydanie nasledujúcich slovenských poštových známok:

- 23. október 1995 - Cleveľandská dohoda (jedna známka 5 Sk)
- 24. október 1995 - 50. výročie OSN (jedna známka 8 Sk)
- 27. október 1995 - Vianoce 1995 (jedna známka 2 Sk)

NOVÉ PEČIATKY

Náš výber odtlačkov príležitostných poštových pečiatok a výplatných strojov z posledného obdobia:

Príležitostnú pečiatku "39. ROČNÍK OKOLO SLOVENSKEJ" používala aj pošta MICHALOVCE 1 dňa 3.8.1995 (s rovnakou kresbou ako na pečiatkach v Nitre a Lučenci, ale s erbom mesta Michaloviec)

100 rokov MHD v Bratislave

Do redakčnej uzávierky sme získali informácie o nasledujúcich nových príležitostných poštových pečiatkach, resp. OVS:

4.9.1995 • Pohranice: 65 ROKOV SLOVENSKEJ ŠKOLY

8.9.1995 • Bratislava 1: BIBIANA

9. a 10.9.1995 • Bratislava 1: BIB

12.9.1995 • Trenčín 1: LAUGARICIO '95 / 70 ROKOV KLUBU FILATELISTOV / VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMOK

12.9.1995 • Trenčín 1: MATÚŠ ČÁK TRENČIANSKY - PÁN VÁHU A TATIER

12.9.1995 • Trenčín 1: ĽUDOVÍT VEĽKÝ UDELIL PRIVILÉGIA MESTU / 1380

12.9.1995 • Trenčín 1: MIEROVÉ ROKOVANIA ČESKÉHO, POĽSKÉHO A UHORSKÉHO KRÁĽOVSTVA / 1335

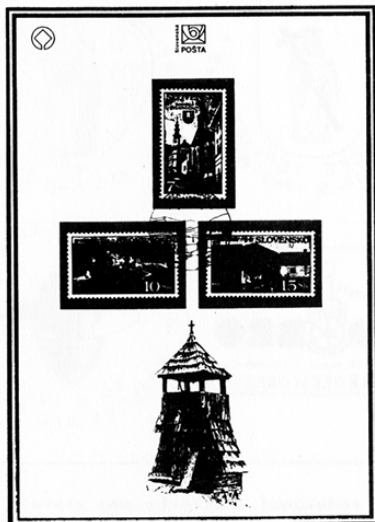
14.9.1995 • Trnava: 125. VÝROČIE SPOLKU SV. VOJTECHA

26.9.1995 • Prešov 1: 200. VÝROČIE NARODENIA J.P. ŠAFÁRIKA

30.9.1995 • Martin 1: 75 ROKOV ORGANIZOVANEJ FILATELIE V MARTINE

NL - KRÁSY NAŠEJ VLASTI

Slovenská pošta, š.p. POFIS vydala nálepny list s emisiou poštových známok "Krásy našej vlasti". Známkou na nálepnom liste - Banská Štiavnica, Spišský hrad

a Vlkoninec - sú opečiatkované príležitostnou pečiatkou Nededa vo Vlkoninci, ktorú používala pošta Ružomberok 3 dňa 6.8.1995. Obrazový motív na nálepnom liste je drevená zvonica z Vlkoninca (kresba z obálky prvého dňa vydania). (vkn)

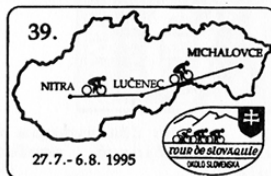
PRÍTLAČE PRÍTLAČE ERVO

100 ROKOV SVETOVÉHO VOLEJBALU

1/ Poštový lístok Devín s prítláčou "1895-1995 / CENTENAIRE - CENTENNIAL - STOROČNICA / FIVB" viacfarebnou tlačou o Dátum vydania 16.8.1995 o K lístku bol používaný odtlačok príležitostnej poštovej pečiatky na pošte Bratislava 1 v modrej farbe.

2/ Rovnakú prítláč vydal ERVO na celinovej obálke 8 Sk Štátny znak.

Svetový pohár U.C.I. prvej kategórie
XXXIX. ročník
Medzinárodných cyklistických pretekov
OKOLO SLOVENSKA

CYKLISTICKÉ PRETEKY OKOLO SLOVENSKA

1/ Poštový lístok Devín s prítláčou "Svetový pohár U.C.I. prvej kategórie / XXXIX. ročník / Medzinárodných cyklistických pretekov / OKOLO SLOVENSKA" v čiernej/modrej/čiernej farbe o Dátum vydania 27.7.1995 o K lístku bol používaný odtlačok príležitostnej poštovej pečiatky na pošte Nitra 1 (27.7.1995), Lučenec 1 (31.7.1995) a Michalovce 1 (3.8.1995) v čiernej farbe.

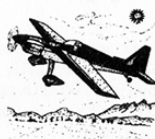

2/ Rovnakú prítláč vydal ERVO na celinovej obálke 8 Sk Štátny znak. (vkn)

PRÍTLAČE FIZAKO

MEDZINÁRODNÉ
LETECKO-MODELÁRSKE PRETEKY
MARTIN - JÚL 1995

MEDZINÁRODNÉ
LETECKO-MODELÁRSKE PRETEKY
MARTIN - JÚL 1995

• Medzinárodné letecko-modelárske preteky, Martin - júl 1995 o PL Devín, prítláč čierny

- a/ bezmotorový model
- b/ motorový model

• 75. výročie organizovanej filatelie v Martine o PL Devín, prítláč tmavozelená/čierna

- a/ Text: 75/1920-1995/KF MARTIN, znak mesta Martin a ZSF
b/ Známká Holubica a denná pečiatka Martin/18.6.1920
c/ Ako predošlé, ale so zn. SP 1 - 2h
d/ Ako predošlé, ale so známku Letiaci sokol - 20h

1920 - 1995
KF MARTIN

(Variant "b" bol vydaný aj s prítláčou na zadnej strane PL - pozvánka na slávnosť zhromaždenie KF 53-05 v Martine 30.9.1995)

• 100 rokov Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave

a/ prítláč čierna na PL Devín s textom: 100 rokov električiek v Bratislave /1895-1995

100 ROKOV ELEKTRIEK
V BRATISLAVE
1895 - 1995

100 ROKOV MHD V BRATISLAVE
1895 - 27. AUGUST - 1995

b/ prítláč tmavozelená/čierna na PL Štátny znak (časť na PL Devín) s textom: 100 rokov MHD v Bratislave / 1895-27. august-1995

(vkn)

ZVESTI

100 ROKOV SVETOVÉHO VOLEJBALU

Pri príležitosti vydania 9-korunovej známky k volejbalovej storočnici usporiadali 18.8.1995 Slovenská federácia volejbalu a Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie pri SOV

stretnutie v hoteli Dukla v Bratislave. Stretli sa tu zástupcovia volejbalovej federácie vrátane bývalých reprezentantov, zástupcovia Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikácií SR, autori a rytci emisie M.Činovský, F.Horniak a D.Nágel, ktorí rozdali nejednu autogram.

Filatelistov zastupovali predseda ZSF a predstavitelia rôznych komisií ZSF, distribútori známok, publicisti, obchodníci i zástupcovia klubov filatelistov. Slovenskú spoločnosť olympijskej a športovej filatelie pri SOV zastupoval a vlastne celé - veľmi vydarené - podujatie organizačne pripravil jej generálny sekretár E. Smažák.

K tejto príležitosti organizátori vydali číslovaný pamätň nálepný list formátu A 4 v náklade 500 kusov. -ik-

Deťom o tvorbe poštových známok

Slovenský Červený kríž, Územný spolok Nitra, usporiadal Letný tábor v Topoľčiankach pre deti z najchudobnejších rodín. V Nitre sa pred časom zrodila myšlienka, aby každý žiak základnej školy z celého okresu doniesol svojej učiteľke alebo učiteľovi jednu korunu. Ušľachtilý úmysel sa stretol s porozumením a školy z nazbieraných peňazí vybrali a hradili

účasť v letnom tábore žiakom, ktorí sú na to najviac odkázaní.

Medzi deti v letnom tábore v Topoľčiankach zavítal aj tvorca slovenských poštových známok, grafik-rytec Technickej ústrednej pošte František Horniak. Odpovedal na zvedavé otázky štyridsiatich detí, ktoré sa zaujímali, čo všetko treba urobiť, než sa poštová známka dostane na poštové úrady. (vkn)

ČO * KDE * KEDY

POZVANIE NA BURZU DO ZVOLENA

Klub zberateľov vo Zvolene v spolupráci s firmou ALBUM usporiada v sobotu 16. septembra 1995 burzu filatelistického, numizmatického, filokartistického a ďalšieho zberateľského materiálu.

Burza sa uskutoční v priestoroch VUSAM, a.s., Buzulucká 3, Zvolen, od 8 do 12 hod.

PROPAGAČNÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA LAUGARÍCIO '95

Pri príležitosti 70. výročia založenia filatelistického klubu a 67. výročia konania 1. filatelickej výstavy na Slovensku sa uskutoční v Trenčíne propagačná filatelistická výstava LAUGARÍCIO '95. Výstava sa uskutoční v trenčianskej Synagóge. Slávnostné otvorenie výstavy bude 12. septembra 1995 o 16 hod. a bude otvorená denne od 9 do 18 hod. až do 24. septembra 1995, kedy o 14 hod. bude ukončená.

Veľká burza

V rámci filatelickej výstavy LAUGARÍCIO '95 v Trenčíne sa uskutoční veľká burza dňa 24. septembra 1995 od 8 do 13 hod. v priestoroch Kultúrneho strediska Dlhé Hony.

AUKCIA V BANSKEJ BYSTRICI

Pobočka Slovenskej numizmatickej spoločnosti - Banská Bystrica Vás srdečne pozýva na 43. členskú aukciu numizmatického materiálu, ktorá sa uskutoční pri príležitosti výstavy EKO FINEX '95 dňa

23. septembra 1995

v budove PR Stredoslovenských vodárni a kanalizácií, Partizánska č.5, Banská Bystrica. Prehliadka aukčného materiálu je od 7 hod., začiatok aukcie o 8.30 hod.

Po skončení aukcie sa uskutoční priateľské posedenie a stretnutie numizmatikov s výmenou numizmatického materiálu.

AKCIE V ŽILINE

Klub filatelistov a TEMAFILA ŽILINA poriadajú výmennú burzu s celostátnou pôsobnosťou v dňoch

17. septembra 1995 a
19. novembra 1995

vždy od 9 do 13 hod. v ZK SLOVENA (asi 500 m od železničnej stanice, vedľa futbalového štadiónu ŠK Žilina).

Zároveň poriadajú II. medzinárodnú písomnú aukciu známok, celistvostí a pohľadníc 19. novembra 1995 od 8 hod. Prijem tovaru po predchádzajúcej dohode do 30.9.1995.

Ponuky materiálu, aukčné katalógy, písomné príkazy a objednávky stolov na adrese: Karol Franek, Ražejka cesta 7, 010 01 Žilina. Telefón 089 / 307 60 alebo 441 88.

VÝSTAVY POŠTOVÉHO MÚZEA PRAHA

3 K - ZNÁMKOVÁ TVORBA A UŽITÁ GRAFIKA
Vladimír Kovářík, Vladimír Kovářík jr.,
Pavel Kovářík
6. september - 1. október 1995

V múzeu bude 9.9.1995 od 10 do 16 hod. zriadená príležitostná poštová prepážka. Autogramiáda 9.9.1995 od 10 do 12 hod. K výstave budú vydané 2 pamätné listy.

LUBOMÍR BARTOŠ - MAĽBA A GRAFICA
4. - 29. október 1995

V múzeu bude 7. októbra 1995 zriadená príležitostná poštová prepážka od 10 do 16 hod. V ten istý deň bude autogramiáda (13-15 hod). K výstave bude vydaný pamätný list s prítlačou.

SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY
1. - 26.11.1995

Príležitostná poštová prepážka (10-16 hod) a autogramiáda bude v múzeu dňa 1.11.1995. Na predaj bude pamätný list PM, známky a ďalší filatelistický materiál Slovenskej pošty.

RUŽOMBEROK POZÝVA

Klub filatelistov 53-02 pri Liptovskom múzeu Ružomberok usporiada dňa 15. októbra 1995 od 8 do 13 hod. v Kultúrnom dome Ružomberok veľkú burzu známok, nálepiek, mincí a príbuzných odborov.

BURZY

16. september	Brno
17. september	Žilina, ZK SLOVENA (9-13)
24. september	Trenčín, Mestské kultúrne stredisko
15. október	Ružomberok, Kultúrny dom (filatelia, numizmatika, nálepy a iné)
22. október	Zlín, Dům kultúry (7.30-11.30)
19. november	Žilina, ZK SLOVENA (9-13)
26. november	Trenčín, Mestské kultúrne stredisko
2. december	Bratislava, Hydronika (filatelia, numizmatika, pohľadnice, TK)

PRAVIDELNÉ BURZY

Prehľad o pravidelne konaných burzách (s uvedením druhu, miesta a termínu konania):

BRATISLAVA

- FILATELIA a FILOKARTIA • Kaviareň Olympia, Kollárovo námestie • Každú nedeľu, 8-12 h
- NUMIZMATIKA a NOTAFILIA • Posádkový dom armády, Štúrova ulica • Každú nedeľu, 8-12 h
- FILATELIA, FILOKARTIA a TELEKARTIA • Reštaurácia U sv. Floriána, Floriánske námestie • Každú stredu, 16-19 h

KEŽMAROK

- FILATELIA • Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10 h

KOŠICE

- FILATELIA • Dom armády, Masarykova ulica • Každú nedeľu, 8-12 h
- NUMIZMATIKA a NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu, 9-12 h

LEVICE

- FILATELIA • CK Junior, Sládkovičova ulica 2 • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci, 9.30- 12.00 h

NITRA

- FILATELIA a FILOKARTIA • DOMINO, Štefánikova trieda • Každú prvú nedeľu v mesiaci, 8-12 h

PREŠOV

- FILATELIA • Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č. 50, I. poschodie (miestnosť nad vchodom) • Každú nedeľu, 10-12 h (okrem letných mesiacov júl, august a sviatky)

RUŽOMBEROK

- FILATELIA • Liptovské múzeum, zasaďačka • Dňa 24. augusta 1995, od 18 do 20 h

TRENČÍN

- FILATELIA • Kultúrne stredisko, Dlhé Hony • Každú nedeľu, 9-12 h
- FILATELIA a NUMIZMATIKA • Dom armády • Každú druhú sobotu v mesiaci, 7-12 h

PRAVIDELNÉ SCHÔDZKY V RAKÚSKU

GRAZ - Každú stredu od 18h, Sportcafe Hermann, Kapellenstrasse 9, 8020 Graz

LINZ - Každý prvý štvrtok v mesiaci od 18h, Volksheim Linz/Keferfeld, Landwiedstrasse 65, Linz (od septembra)

VELDEN - Každý 1. a 3. štvrtok v mesiaci od 18h, TROPIC, Klagenfurter Strasse 40, Velden

WIEN - Každý 2.utorok v mesiaci po 16h,
reštaurácia Maximoff, Wiedner Hauptst-
rasse 89, 1050 Wien

FELDBACH - každý 2. piatok v mesiaci po
19h, reštaurácia "Zur Post"

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV POHLADNÍČ A TK V RAKÚSKU

MELK • 10. septembra 1995, 9-15h, Linzer-
strasse 3-5, Melk

VELDEN • 16. - 17. september 1995, 9-16h,
Casineum, 9220 Velden

WIEN • 24. september 1995, Haus der Be-
gegnung, Königseggasse, 1060 Wien

SALZBURG • 8. október 1995, 9-16h, infor-
mácie na tel.č. 06416/468 (+ známky)

BURZY MÜNCHEN / PASSAU

Burzy starých pohľadníc,
listov, telefónnych kariet,
poštových známok a cenín

MNICHOV Casino der Finanzämter,
Deroystasse 12), München,
inform. 089/760 69 82
• 24. septembra 1995
• 10. decembra 1995

PASSAU Nibelungenhalle Saal 2 a 3,
inform. 0851/372 23
• 23. september 1995

AUKCIE

JESENNÉ AUKCIE

F i l a t e l i a

7. október KLIM - Brno

14. október Liberec, hotel Česká Beseda
(12.00h)

21. október BRNOFILA - Bláha, Brno

11. november PROFILA - Praha

19. november KF/TEMAFILA - Žilina

N u m i z m a t i k a

2. december ALBUM - Bratislava

KALENDÁR AUKCIÍ V DOROTEU WIEN

19. 9. 1995	Knihy a ozdobné tlače
21. 9. 1995	Športové a poľovnícke zbrane
25. 9. 1995	Maľby 19. a 20. storočia
26. 9. 1995	Ázijské umelecké výrobky
27. 9. 1995	F i l a t e l i a
3. 10. 1995	Historické uniformy
10. 10. 1995	Rukopisy
10. 10. 1995	Starožitnosti
11. 10. 1995	Umenie 20. storočia
16. 10. 1995	Sochy
17. 10. 1995	Umenie starých majstrov
18. 10. 1995	Nábytok, koberce
20. 10. 1995	Hodinky
20. 10. 1995	F i l a t e l i a
24. 10. 1995	Starožitnosti
25. 10. 1995	Umenie starých majstrov,
miniatury, akvarely
27. 10. 1995	Bábky, hračky
6. 11. 1995	Umenie 19. storočia
7. 11. 1995	Secesia
8. 11. 1995	Súčasná umenie
9. 11. 1995	Hudobné nástroje
15. 11. 1995	F i l a t e l i a

POZNAČTE SI DO DIÁRA

BURZY V LIBERCI V ROKU 1996:

13. január	1996
10. február	1996
9. marec	1996
13. apríl	1996
11. máj	1996
8. jún	1996
13. júl	1996
14. september	1996
12. október	1996
14. december	1996

Burzy sa uskutočnia v hoteli Česká Be-
seda, vždy od 7 do 12 hod.

**VYKUPUJEME
NEPOŠKODENÉ POUŽITÉ
TELEFÓNNE KARTY
v cenách od 10 do 50 Sk**

**ALBUM, Lazaretská 11
BRATISLAVA**

VYNÁLEZCOVO JUBILEUM

Deň 5. september 1995 mal byť najpoštovejším a najfilatelistickejším dňom, veľkým a spoločným sviatkom. Niekde bol, niekde ani najväznejší generálni riaditelia pošt, ani najrenomovanejší filatelisti si ho nevšimli a prešli ho bez povšimnutia. Je to jeden z moderných prejavov nevďaku tak charakteristický pre našu dobu.

No Veľká Británia sa zachovala dôstojne a do značnej miery neobyčajne. V ten deň totiž vyšli dve príležitostné, graficky krásne vyhotovené poštové známky. Je na nich portrét muža, ktorý si úmyselne vzal na svedomie i na svoje ramená dobré ale aj kritizované výsledky za svoj formátom nevelký, ale významom v dejinách poštovníctva veľký a stále aktuálny vynález - poštovú známku. Na portréte i začiatoční filatelisti, čo sa len pred pár dňami začali zaujímať o tieto potlačené kúsky papiera, spoznávajú Rowlanda Hilla (1795-1879).

Spomenutý deň uplynulo 200 rokov, čo sa v rodine skromného učiteľa v Kidderminsteri pri Birminghame narodil chlapec. Na prahu dospelosti pokračoval v povolani svojho otca, no čoskoro potom sa stal úradníkom poisťovacieho spoločnosti, veľa cestoval, spoznával ľudí, ich životy i problémy, zamýšľal sa nad nimi. Po čase sa stal vedúcim pracovníkom štátnej pošty Veľkej Británie a jej zámožných držiteľov, nad ktorou kráľovské žezlo držala 65 rokov kráľovna Viktória. A konečne sa stal generálnym poštmajstrom Spojeného kráľovstva. Áno, to bola životná cesta Rowlanda Hilla.

V čase jeho najlepších rokov kritika poštových služieb pre ich ťažkopádnosť, zložitosť i vysoké poplatky dosahovala už veľké rozmery, viacerí vedúci činiteľa parlamentu i pošty prišli k názoru, že treba zasiahnuť a pristúpiť k zmenám. Aj R.Hill sa zamýšľal nad potrebou reformovať poštovú prevádzku a najmä zlacniť ju tak, aby bola prístupná širokej verejnosti. Výsledky svojej analýzy vtedajšieho stavu a návrh na zlepšenie situácie zhrnul do spisu "Poštová reforma, jej dôležitosť a potreba", ktorý publikoval v roku 1837.

Napriek tomu, že filatelisti poznajú, čo potom nasledovalo, nezaškodí si to v stručnosti pripomenúť.

R.Hill vo svojom spise navrhoval, aby sa v Spojenom kráľovstve zaviedol predovšetkým jednotný poplatok za dopravu listov a to 1 pencu za 1/2 unce (15 gramov) hmotnosti listu bez ohľadu na ich veľkosť a vzdialenosť vo vnútrozemí. Zároveň R.Hill navrhol, aby poplatok platil odosielateľ (dovtedy totiž popla-

tok platil adresát a pretože nebol malý, často sa stávalo, že ho odmietol zaplatiť) a jeho zaplatenie bolo na liste dokumentované nalepením osobitnej nálepky - poštovej známky. Parlament tieto návrhy v roku 1839 schválil. Z mnohých návrhov na známku opäť bol úspešný R.Hill. Prijali jeho náčrt - kresbu s portrétom mladšej kráľovnej Viktórie, vypracovaný sochárom V. Vyonom pre medailu.

A tak dňa 10. mája 1840 mali na všetkých poštách Veľkej Británie prvé dve poštové známky sveta - čiernu 1-pennyovku pre listy do hmotnosti 1/2 unce (15 gramov) a modrú 2-pennyovku pre listy do hmotnosti 1 unce (30 gramov). Pre ťažšie listy bolo potrebné nalepiť na zásielku viac známok podľa vypracovanej tarify.

Poštové známky a nový spôsob prepravy listov sa ujali. R.Hill získaval na vážnosti. Povoľali ho do štátnej poštovej služby, postupoval v hodnostiach a v roku 1856 ho kráľovna vymenovala za generálneho poštmajstra Spojeného Kráľovstva. Dostalo sa mu aj ďalšej veľkej cti - kráľovna ho povýšila do šľachtického stavu. A keď v roku 1879 zomrel, slávostne ho pochovali vo Vestminsterskom opátstve medzi najslávnejších mužov kráľovstva.

Hillov vynález - poštové známky - si razil víťaznú cestu a v krátkom čase ho začali zavádzať všetky poštové správy sveta. A dobre slúžia svojmu poslaniu - a nielen pôvodnému - aj dnes. Keď R.Hilla pri 30.výročí prvých známok prišli pozdraviť i priekopníci zbierania poštových známok a pochválili sa i svojimi prvými organizáciami, vrazil s úsmevom pokrútil hlavou a dodal: "Ale to, som ja nevymslel!"

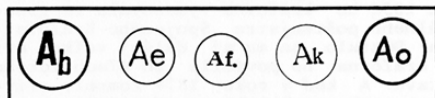
Od jeho narodenia teda uplynulo práve 200 rokov. Jeho vlast vydala na jeho počesť v týchto dňoch dve poštové známky s jeho portrétom. Na prvej je R.Hill v čase podania návrhu na reformu poštovníctva (19P) a na druhej, keď bol generálnym poštmajstrom (25P). Pozadie prvej portrétovej známky tvorí titulná strana jeho historického spisu z roku 1837, na druhej je to zväčšenina prvej známky sveta. Súčasne vyšla aj obálka prvého dňa vydania s príležitostnou pečiatkou a štyri známkové zošitky, v každom je 8 známok po 25P (FDC a známkové zošitky reprodukuje na 2. strane obálky). Pravda, okrem toho vydali niektoré filatelistické organizácie a obchodníci s poštovými znakmi ďalšie pamiatkové filatelistické materiály k tejto emisii.

Dr.S.Zrubec

(Pozri ilustrácie na 2.strane obálky)

NEMECKÁ CENZÚRA V BRATISLAVE ?

Cenzúra poštových zásielok patrí k najmenej prebádaným oblastiam česko-slovenskej i slovenskej poštovej histórie. Keďže cenzúrne zásahy neboli vykonávané poštovými inštitúciami, cenzúrne pečiatky, poznámky a zalepovacie pásky stáli dlhé roky na okraji záujmu zberateľov. Až všeobecné zvýšenie záujmu o poštovú históriu a celistvosti začiatkom 70-tych rokov podnietilo niekoľkých zberateľov, aby sa začali touto oblasťou systematicky zaoberať. Najväčšou prekážkou štúdia cenzúry poštových zásielok sú veľmi skromné informácie v dostupných prameňoch (vestníkoch) a tiež nedostatok štúdiijného materiálu. Tieto okolnosti vytvárajú priestor pre serióznu filatelistickú prácu, na druhej strane však aj pre rôzne hypotézy, úvahy i omyly. K tým posledné menovaným možno zaradiť otázku existencie služobne nemeckej cenzúry v Bratislave počas II. svetovej vojny.

Obr.1

Táto služobná mala používať jednoduchú pečiatku s písmenami "Nc" v strede, pričom práve tejto skratke je pripisovaný význam "Nemecká cenzúra". Po prvýkrát prišiel s touto teóriou autor článku /1/. Opieral ju o vonkajšiu podobnosť pečiatky "Nc" s obdobnými pečiatkami, ktoré používali nemecké cenzúrne služobne zriadené vo všetkých častiach Nemeckom okupovanej Európy i v Nemecku samotnom (obr.1). Charakteristickým znakom týchto jednokrúhových pečiatok je veľké písmeno "A" (vo význame skratky Auslandspostprüfstelle = kontrolné miesto zahraničnej pošty), ku ktorému sa pripájalo písmeno malej abecedy podľa miesta príslušnej služobne (napr. c = Kolín n. Rýnom, d = Mníchov, e = Paríž, g = Viedeň).

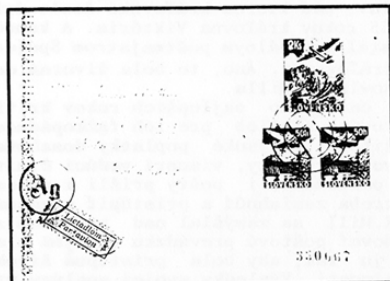
Tieto pečiatky sa používali na označovanie zásielok, ktoré boli predložené na cenzúru, ale cenzúrne orgány nepovažovali ich kontrolu za nevyhnutnú a preto boli hneď, bez časového zdržania, postúpené na ďalšiu poštovú prepravu. Jednalo sa predovšetkým o úradnú a obchodnú korešpondenciu, kde bola malá pravdepodobnosť zachytenia podozrivých správ alebo závažného obsahu. V literatúre /2/ sa tieto pečiatky označujú pojmom "Durchlaufstempel" (priechodzia, alebo tranzitná pečiatka). Zásielky s týmito pečiatkami

atkami spravidla nevykazujú žiadne iné znaky cenzúry a nie sú na nich zreteľné ani známky otvorenia (obr.2). V ojedinelých prípadoch sa táto pečiatka používala (napr. viedenskú služobňou) vo funkcii cenzúrnej pečiatky v prípadoch, keď

Obr.2

došlo k poruche strojového pečiatkovacieho zariadenia, alebo keď bol odtlačok strojovej cenzúrne pečiatky nedostatočný (obr.3). Viedenskú služobňu používala dva typy ručných priechodziech pečiatok "Ag", z ktorých každý existoval v niekoľkých exemplároch. Tieto boli neskôr z dôvodov ich rozlíšenia označené vrypami na rôznych miestach kruhu.

Obr.3

Formálna podobnosť pečiatky "Nc" s týmito pečiatkami nemeckej cenzúry bola jediným argumentom, podopierajúcim teóriu o existencii nemeckej cenzúry v Bratislave. Autor /1/ ju prevzal aj do svojej práce /3/, pričom predpokladá, že po prechode frontu pečiatku prevzali slovenské cenzúrne orgány. Túto interpretáciu pečiatky "Nc" som nekriticky prevzal do štúdie /4/. V nedávnej dobe sa objavil článok pojednávajúci o týchto pečiatkach (existujú totiž dva typy) /5/, ktorého autor sa bez akýchkoľvek dôkazov

pokúša spojiť rišskonemecké predpisy o kontrole poštových zásielok s výkonom cenzúry na Slovensku. Prísúdenie pečiatky "Nc" nemeckej cenzúre v Bratislave nepovažujem za opodstatnené z nasledovných dôvodov:

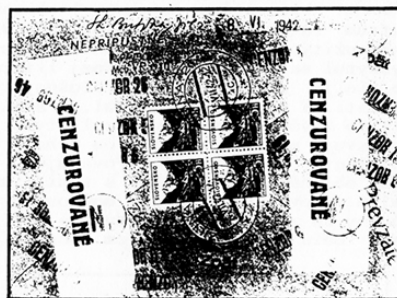
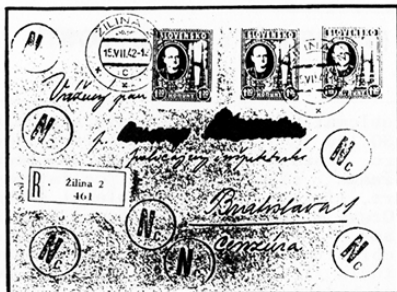
1. Kontrolné miesta zahraničnej pošty boli zriadené výlučne v Nemecku alebo na Nemeckom okupovaných územiach, ktoré stratili svoju suverenitu, okrem iného i v poštovej službe. Ich štruktúra je opísaná v /2/. Autor tejto publikácie síce uvádza pečiatku "Nc" ako pečiatku nemeckej cenzúry, občas pôsobiacej v Bratislave, avšak túto skutočnosť nijako nepreukazuje a na inom mieste publikácie spochybňuje existenciu hoci aj krátkodobo pôsobiacich vysunutých cenzúrnych pracovísk mimo územie Ríše. Slovensko, aj keď jeho suverenita bola vplyvom jeho vazalského postavenia voči Nemecku v niektorých oblastiach obmedzená, rozhodne nemožno považovať za obsadené územie.

2. Zásielky, na ktorých sa nachádzajú odtlačok pečiatok "Nc", nevykazujú žiadne iné znaky nemeckej alebo slovenskej cenzúry ako je to u iných zásielok, ktoré boli evidentne podrobené cenzúre, a na obálkach nie sú zreteľné žiadne stopy po otvorení. Z toho usudzujem, že pečiatky "Nc" slúžili rovnakému účelu ako obdobné pečiatky nemeckých cenzúrnych služobní a skratku "Nc" je možné vysvetliť napr. ako "Necenzúrované". Jej podobnosť s nemeckými pečiatkami nemusí byť pritom vonkoncom náhodná. Možno totiž celkom reálne predpokladať, že slovenské cenzúrne orgány spolupracovali s blízkou viedenskou služobňou, od ktorej mohli prevziať tento spôsob označovania tranzitných zásielok, ale aj napr. systém číselných osobných pečiatok cenzorov. Viedeň bola ostatne priekopníkom rôznych technických noviniek, uľahčujúcich a zrýchľujúcich odberanie zásielok počas cenzúry.

3. Odtlačky pečiatok "Nc" sa vyskytujú najmä na úradnej korešpondencii ako sú napr. matričné oznámenia (v /5/ je vyobrazená zásielka z Ministerstva vnútra na Červený kríž v Ženeve), na zásielkach, ktorých obsah bol už predom kontrolovaný s ohľadom na udelené vývozné povolenie, ďalej na zásielkach adresovaných slovenským zastupiteľským orgánom v zahraničí, resp. nimi odosielaných a pod. Táto skutočnosť podporuje predpoklad, že pečiatka "Nc" mala dokumentovať iba predloženie zásielky cenzúre, avšak nie cenzúru samotnú.

4. Za priamy dôkaz, že pečiatky "Nc" používali slovenské cenzúrne orgány, považujem nálež celistvosti na obr.4. Jedná sa o doporučený list podaný 15.7.1942 na pošte Žilina 2 (pravdepodobne poštovým úradníkom) a adresovaný na R.K., "policajný inšpektor", Bra-

tislava 1 - cenzúra. List je na prednej strane opečiatkovaný 7-krát pečiatkou "Nc" a na zadnej strane sú dve cenzúrne zálepky prepečiatkované dovedna 24 odtlačkami rôznych pečiatok, používaných slovenskou cenzúrou. Z titulovania adresáta i z celkového vzhľadu celistvosti (obálka nebola pod cenzúrnymi páskami otvorená) možno usudzovať, že išlo o žartík kolegov, ktorí si (možno v rámci oslavy životného jubilea) "vystrelili" týmto spôsobom z jedného zo svojich

Obr.4

kolegov. Táto cenzorská "hračka" podáva dôkaz o sortimente pečiatok používaných cenzúrnou služobňou na bartislavskej pošte, medzi ktorými je i pečiatka "Nc". Sotva možno totiž predpokladať, že by sa k tomuto žartu pripojili i nemeckí cenzori. Všetky pečiatky sú odtlačené rovnakou červenofialovou farbou.

Na základe uvedených skutočností sa domievam, že otázku pôvodu kruhových pečiatok "Nc" možno považovať za vyriešenú.

Ing. M. Bachratý

Literatúra:

- /1/ Palkoska, Vratislava, Dr.: Cenzurované na Slovensku; Filatelie 1973/14
- /2/ Riemer, Karl-Heinz: Die Überwachung des Auslandsbriefverkehrs während des II. Weltkrieges durch deutsche

Dienststellen; vyd. Poststempel-Gilde "Rhein-Donau e.V."

/3/ Palkoska, Vratislav, Dr.: Pošta na Slovensku po oslobodení; vydal KF 08-21 Hlohovec, 1975

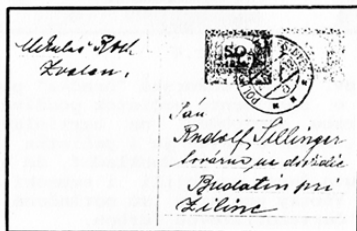
/4/ Bachratý, Mirko, Ing.: Kontrola poštových zásienok v období Slovenskej republiky 1939-1945; Slovenský postilión 1, vyd. ZSF, 1990

/5/ Miskevich, John S.: German Censorship Handstamps in Slovakia 1941-1944; Czechoslovak specialist, 3/4 1995

FALZIFIKÁTY CELISTVOSTÍ SO 1920

Problemátike poštových cenín s pretlačou SO 120 je venovaná v odbornej literatúre dostatočná pozornosť. Všeobecna je známa skutočnosť, že celistvosti (skart, lístky, listy) z oblasti severnej Oravy a Spiša sú vyhľadávané špecialistami. Prehľad poštových pečiatok z plebiscitného územia Slovenska obsahuje štúdia /1/ doplnená orientačnými bodovými hodnotami.

Odborná literatúra registruje široké spektrum falzifikátov pretlače SO 1920 na nepoužitých alebo použitých známkach. Nevyskytol sa, resp. v odbornej literatúre nie je opísaný výskyt falošnej celistvosti. V poslednom období, v súvislosti so zvýšeným záujmom o celistvosti, sa objavujú na filatelistickom trhu prvé falzifikáty celistvosti. Považujem za účelné oboznámiť zberateľov s týmito nálezi a varovať aj pred ich možnou distribúciou do zahraničia. Zachytené celistvosti môžu vzbudiť záujem zberateľa,

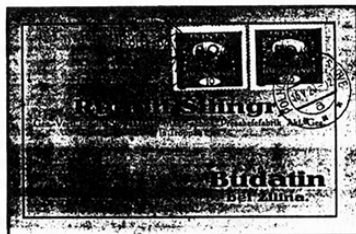
Obr.1.

ktorý nie je odborne dostatočne pripravený. Pre pozorného zberateľa, špecialistu, tento typ falzifikátu nie je osobitne nebezpečný.

Celistvosti predstierajú zásielky obchodného charakteru, kde je znížená pozornosť zberateľa, pretože nepredpokladá zvýšený výskyt falzifikátov. Pozornosť venujeme odtlačku dennej pečiatky s legendou POLHORA PRI NÁMESTOVE / a / xxx.

Je to odtlačok pečiatky II. typu, typové označenie M. 45 /2/. Tento typ pečiatky sa objavil na poštovom úrade v Oravskej Polhore až v roku 1924. V žiadnom prípade pečiatka nebola vyrobená a používaná v čase platnosti poštových cenín s pretlačou SO 1920.

Celina CDV 22 s doplnkovou známkou v hodnote 20h s pretlačou SO 1920 (obr.1) má odtlačok pečiatky s dátumom 26.IX.20 - 12. Tento dátum je z obdobia po platnosti plebiscitných poštových cenín. Lístok (obr.2) je vyplatený známkami vydania Hradčany v hodnotách 10h a 25h s pretlačou SO 1920. Odtlačok pečiatky má dátum 15.V.20 - 12, z obdobia platnosti plebiscitných známok. Lístok je nesprávne vyplatený, pretože platný poplatok bol 20h a poplatok 40h bol stanovený s platnosťou od 1. augusta 1920. Táto skutočnosť usvedčuje výrobcu falzifikátu z nedostatocnej znalosti poštových poplatkov.

Obr.2

Na záver upozorňujem na nebezpečný aspekt falzifikátov. Falzifikátor upravil pravé celistvosti, z ktorých odstránil pôvodnú známku a celistvosť zhodnotil dostupnými známkami s pretlačou SO 1920. Dôkladná vizuálna prehliadka zachytených celistvostí pri ostrom svetle a zväčšení potvrdzuje tento spôsob úpravy. Na celistvostiach sa zachovali pôvodné údaje odosielaťa, na celine v ľavom hornom rohu, na predtlačnom lístku pre adresáta v Žiline nájdeme v správe pre adresáta poznámku Perbeník (obec na východnom Slovensku). Obe celistvosti sú falzifikátmi na škodu zberateľov. Za ich predloženie ďakujem Ing. J. Kypastovi z Ostravy.

Ing. Jozef Tekef, CSc.

Literatúra:

/1/ Tekef, J., Filatelie, 40, č.6, 1990, s.177-179

/2/ Votoček, E., Monografie čs. známek, diel 17/II, NADAS, Praha 1988, s.289

STATE PRE NUMIZMATIKOV

ČISTENIE ŽELEZNÝCH MINCÍ

Chemicky čisté železo (Ferrum - Fe) je striebrostobielý, lesklý ťažný kov, na zemi najrozšírenejší a najdôležitejší. V numizmatike sa železo používalo na výrobu mincí iba zriedka, spravidla na výrobu núdzových mincí počas vojen. Používali sa zliatiny železa s uhlíkom, neskôr zliatiny s chrómom, prípadne niklom. Typickým príkladom ražby mincí z nízkouhlíkatého železa bolo obdobie I. svetovej vojny, kedy sa takéto mince razili v Rakúsko-Uhorsku a v Nemecku. Aby tieto mince lepšie odolávali korózii a iným nepriaznivým vplyvom, zohrievali sa za prítomnosti zinkového prachu v rotačných bubnových peciach pri teplote 350-400 stupňoch Celzia. Po niekoľkých hodinách sa mince pokryli tenkou vrstvičkou zinku, ktorý čiastočne difundoval aj pod povrch mince a tak vytvoril ochranný povlak (tzv. sherardizačná vrstva). Je zrejme, že určenie prirodzeného vzhľadu takejto mince je značne obtiažne.

Pri druhej skupiny železných mincí ide prevažne o zliatiny s chrómom, čím sa vytvorili ušľachtilé, vysoko legované ocele s veľkou tvrdosťou a chemickou stabilitou. V obehu prakticky nepodliehajú zmenám a svojim stále sviežim, lesklým bielym povrchom viac pripomínajú nikel ako železo. Nevýhodou týchto zliatin je značne obtiažna razba. Príkladom takýchto mincí je 100 líra razená od roku 1972 v San Maríne i súčasné talianske 500 líry, vydávané od roku 1982 v kombinácii s hliníkovým bronzom, ktorý tvorí stred mince (tzv. dvojkov).

Z uvedeného stručného opisu vyplýva, že čistenie železných mincí možno rozdeliť do dvoch skupín. Mince ražené z ušľachtilých ocelí vyžadujú minimum starostlivosti. Spravidla sa vystačí s vlažnou saponátovou vodou a kefkou. Istá opatrnosť je potrebná pri minciach z dvojkovu, kde stred mince nie je mechanicky ani chemicky tak odolný, ako oceľový obvod. Pri čistení takýchto mincí možno postupovať tak ako pri minciach z čistého niklu, a či je nutná ich konzervácia, ukáže budúcnosť. Domnievame sa však, že sa nemôže nič pokaziť a v prípade potreby sa môže konzervačná vrstvička hocikedy odstrániť.

Čistenie železných mincí razených z nízkouhlíkatých ocelí je zložitejšie už tým, že nie je možné s istotou určiť, ako má vyčistená minca vyzeráť. Minca sa

čistí fosfátovým roztokom, ktorý sa pripraví z 10 ml kyseliny fosforečnej komerčnej (85%-nej), ktorá sa vlieva do 990 ml vody (nikdy nie opačne - hrozí rýchle uvoľňovanie tepla a nebezpečie vystreknutia kyseliny!). Do pripraveného roztoku sa minca ponorí, pričom sa pokryje bublinkami, povrch mince dostane neurčitú popoľavú farbu z tvoriacich sa fosfátov železa. V priebehu čistenia sa minca z roztoku občas vyberie a mosadznou kefkou sa dôkladne obe strany i hrana mince očistia. Dobu čistenia v roztoku netreba zbytočne predlžovať, stačí niekoľko desiatok minút, najviac však 60 - 120.

Po vyčistení sa minca dôkladne omyje vodou, vysuší sa a ešte raz prečistí mosadznou kefkou, kým sa neodstráni fosfátový povlak a začne sa ukazovať svetlý modrosivý povrch čistého kovu. Potom je nutné čisté železné povrch mince stabilizovať, aby nedošlo k nekontrolovateľným a nerovnomerným zmenám farby povrchu. K tomu poslúži pasívny roztok opísaný v kapitole o čistení zinkových mincí. Vyčistená železná minca sa ponorí do pasívneho roztoku na 30 až 60 minút. V priebehu tejto doby príde k pasívnej oxidácii, pri ktorej povrch mince stmavne. Potom sa minca dôkladne omyje vodou, osuší sa, a ak vyhovuje sivý odtieň patiny, môže sa minca zakonzervovať. Keď sa žiada tmavší odtieň, môže sa suchá minca zohriať na elektrickom variči, kde postupne stmavne na žiadaný odtieň. Zohrievanie pri teplote 150 - 250°C potrvá 1 - 3 hodiny. Aj táto patina je stabilná a mincu možno konzervovať.

-ak-

Vážení čitatelia, touto kapitolou sme sériu príspevkov o problematike čistenia a konzervovania mincí ukončili. Budeme radi, ak nám napíšete o Vašich skúsenostiach, ktoré radi uverejníme. Taktiež privítame, ak nám napíšete, o ktorej oblasti či problematike numizmatiky by ste radi čítali v ďalších číslach Zberateľa.

Redakcia

VZÁCNY MEDAILÓN Z KOMÁRNA

Medzi početné nálezy antických pamiatok z územia Slovenska patrí vzácný bronzový medailón rímskej cisárovny Faustiny ml. Medaila je umelecký predmet, ktorý sa podobá minci, nemá však výmennú hodnotu. Slovo medaila pochádza z latinského slova "metallum" (kov). Medailérstvo sa vyvinulo už v staroveku - z obdobia rímskeho cisárstva sú známe medailóny podobné minciam, ale s oveľa

vyšším reliefom. Ich jemné umelecké stvárnenie potvrdzuje, že išlo o mimoriadne razby vydané na oslavu určitej udalosti alebo osobnosti. Medailóny sa vydávali v malom počte, a preto dnes každý nálež medailónu predstavuje takmer unikát.

Bronzový medailón Faustiny ml. (+175), manželky rímskeho cisára Marca Aurelia (161-180) možno zaradiť medzi najvzácnejšie svetové antické pamiatky, ktoré nám zanechali Rímania. Je datovaný do roku 169 po Kr., váži 48,7 g a jeho priemer je 39 mm.

Medailón sa našiel v roku 1922 v okolí Leányváru-Iže v okrese Komárno. Predpokladáme, že ho tu, v susedstve rímskeho vojenského tábora, pravdepodobne stratili v rokoch 171-180 po Kr., kedy bolo Slovensko dejiskom rušných vojnových

stretov medzi rímskymi légiami a tunajším obyvateľstvom. K týmto udalostiam, tzv. markomanským vojnám, sa viaže aj vyobrazenie na averze a reverze medailónu. Na prednej strane je portrét cisára rovný a na zadnej znázornenie Faustiny ml., ktorá pomáha pri obliekaní manžela pred jeho odchodom na vojenskú výpravu. Podáva mu prilbu, kým on si pripína meč. Faustina ml. pravdepodobne sprevádzala svojho manžela na jeho vojenskej výprave na naše územie.

Vzácný medailón Faustiny ml. je dnes uložený v numismatickej zbierke Historického múzea SNM v Bratislave. Slovenské národné múzeum zaň niekedy v tridsiatych rokoch zaplatilo vysokú cenu, aby ho získalo do svojich zbierok.

Za pozornosť stojí skutočnosť, že vo svete sú - okrem nášho medailónu - známe iba dva exempláre.

Elena Minarovičová

BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA

Tohto roku sa v Bratislave koná jubilejný 15. ročník Bienále ilustrácií pre deti a mládež BIB '95. Pri tejto príležitosti by sme si mohli pripomenúť históriu ilustrácií pre deti na československých a slovenských poštových známkach.

Detská ilustrácia sa prvý raz objavila na československej známke v roku 1969. V tomto roku síce prebiehal prvý ročník BIB-u, ale známka bola vydaná v šesťčlennej sérii venovanej Svetovej výstave EXPO '67 v Montreali. Znamka zobrazuje ilustráciu

MLADÝMI OČAMI

Z'95

k jednej z rozprávok H. Ch. Andersena. Ďalšie známky s takýmto ilustráciami vyšli v roku 1969 v emisii Slovenské národné rozprávky. Na známkach s nominálnymi hodnotami 30, 60, 80 h, 1, 1,20 a 1,80 Kčs nájdeme ilustrácie akad. maliara Ľudovíta Fullu k rozprávkam Popolvár, Hrdá panička, Svetovládny rytier, Pamodaj šťastia, lavička, Zakliaty zámok a Divotvorný lovec.

O rok neskôr, v roku 1970 vydala Československá pošta emisiu pod názvom Maliar Jozef Lada. Z rozsiahleho diela českého maliara a ilustrátora, ktorý ilustroval okrem románu Osudy dobrého vojáka Švejka za svetové války aj mnoho kníh pre deti, vybrali tvorcovia známok tieto práce: 60 h - Podzim, 1 Kčs - Divotvorný meč, 1,80 Kčs - Vodník, 2,40 Kčs - Deti v zime. Avšak prvé známky s logom BIB-u sa objavili až v roku 1971, keď prebiehal jeho tretí ročník.

Pre prehľadnosť a úsporu miesta vám všetky známky k Bienále ilustrácií pre deti a mládež Bratislave ponúkame v ta-

Prehľad známok vydaných k Bienále ilustrácií Bratislava

Katal. číslo	Ročník BIB-u	Rok vydania	Nominál. hodnota	Autor + krajina
1911	III.	1971	0,60	Eva Bednářová, ČSSR
1912	III.	1971	1,00	Mirko Hanák, ČSSR
1913	III.	1971	1,60	Yasuo Segawa
2149	V.	1975	0,20	Nikita Čarušin, ZSSR
2150	V.	1975	0,30	Lieselotte Schwarzová, NSR
2151	V.	1975	0,40	Val Munteanu, Rumunsko
2152	V.	1975	0,60	Klaus Ensikat, NDR
2153	V.	1975	0,80	Róbert Dúbravec, ČSSR
2267	VI.	1977	0,40	Viera Bombová, ČSSR
2268	VI.	1977	0,60	Genadij Pavlišin, ZSSR
2269	VI.	1977	1,00	Ulf Löfgren, Švédsko
2270	VI.	1977	2,00	Nicole Calveloux, Francúzsko
2271	VI.	1977	3,00	Jiří Trnka, ČSSR
2388	VII.	1979	0,20	János Kass, Maďarsko
2389	VII.	1979	0,40	Rumen Skorčev, Bulharsko
2390	VII.	1979	0,60	Karel Svoboda, ČSSR
2391	VII.	1979	1,00	Svend Otto Sorensen, Dánsko
2392	VII.	1979	3,00	Tatjana Mavrina, ZSSR
2502	VIII.	1981	0,50	Albín Brunovský, ČSSR
2503	VIII.	1981	1,00	Adolf Born, ČSSR
2504	VIII.	1981	2,00	Vive Tolli, ZSSR
2505	VIII.	1981	4,00	Entienne Delessert, Švajčiarsko
2506	VIII.	1981	10,00	Suekichi Abaka, Japonsko
2600	IX.	1983	0,50	Oleg. K. Zotov, ZSSR
2601	IX.	1983	1,00	Zbigniew Rychlicki, Poľsko
2602	IX.	1983	4,00	Lisbeth Zweger, Rakúsko
2603	IX.	1983	7,00	António Domingues, Angola
H 2604	IX.	1983	12,50	Doplňková kresba: Susan Jeffers, USA Roald Als, Dánsko
2709	X.	1985	1,00	Květa Pacovská, ČSSR
2710	X.	1985	2,00	Gennadij Spirin, ZSSR
2711	X.	1985	3,00	Kaarina Kaila, Fínsko
2712	X.	1985	4,00	Erick Ingraham, USA
H 2713	X.	1985	10,00	Doplňková kresba: Dušan Kállay, ČSSR
2804	XI.	1987	0,50	Asun Balzola, Španielsko
2805	XI.	1987	1,00	Frédéric Clément, Francúzsko
2806	XI.	1987	2,00	Elžbieta Gaudasińska, Poľsko
2807	XI.	1987	4,00	Marija Lucija Stupica, SFRJ
H 2808	XI.	1987	4,00	Doplňková kresba: Markéta Prachatická-Kolibalová, ČSSR
2904	XII.	1989	0,50	Hannu Taina, Fínsko
2905	XII.	1989	1,00	Aleksander Aleksov, Bulharsko
2906	XII.	1989	2,00	Jürgen Spohn, Západný Berlín
2907	XII.	1989	4,00	Róbert Brun, ČSSR
H 2908	XII.	1989	8,00	Doplňková kresba: Jurij Vaščenko, ZSSR
2985	XIII.	1991	1,00	Binette Schroeder, SRN
2986	XIII.	1991	2,00	Stasys Eidrigėvičius, Poľsko
Po vzniku samostatnej Slovenskej republiky vyšla jedna známka venovaná štrnástemu ročníku BIB, už s novým označením štátu - SLOVENSKO				
17	XIV.	1993	5,00	Lane Smith

buške. Ostáva nám len dúfať, že tohtoročné Bienále bude aj po filatelistickej stránke rovnako kvalitné, ako v predchádzajúcich rokoch.

Matúš Kršek

Poznámka: Názvy krajín v tabuľke sú identické s názvami krajín v čase vydania poštových známok.

Literatúra:

- 1/ Špecializovaná príručka pre zberateľov československých známok a celín
- 2/ Katalóg československých známok Trojan

PRÍDELOVÉ LÍSTKY AKO PREDMET ZBERATEĽSKÉHO A BÁDATEĽSKÉHO ZÁUJMU

Pridelové, najmä potravinové lístky sa u nás prvý raz objavili počas I. svetovej vojny, približne v roku 1915. Ich účelom bolo zabezpečovať rovnomerné rozdeľovanie minimálnych dávok potravín obyvateľstvu. Po skončení I. svetovej vojny sa zásobovanie postupne uvoľňovalo a posledné lístky boli zrušené v roku 1922. V Nemecku, na Morave a v Čechách boli opäť zavedené v septembri 1939 po nemeckom prepadaní Poľska. Na Slovensku ich počas druhej svetovej vojny nahradil systém odborných knížiek, preto skutočné lístky sa na Slovensku používali len veľmi málo. Navyše vzhľadom na neporovnateľne lepšiu zásobovaciu situáciu nebol na Slovensku prídellový systém tak prísne uplatňovaný a rozvinutý (Bratislavu, po nemecky Pressburg volali Nemci Fressburg, teda mesto či hrad, kde je čo

"zrať"). Dôsledne bol na Slovensku zavedený až po skončení vojny a obnove Československej republiky. Napriek pomerne rýchlej povojnovej obnove hospodárstva bol prídellový systém sprísnený po neúrode v roku 1947 a najmä v dôsledku februára 1948. Prídellové lístky sa používali cez vojnu aj v iných krajinách a v ne-

Obr.1 Bratislava - lístok na 105 dkg chleba alebo 3/5 kg múky na týždeň od 3. do 9. augusta 1915, t.j. 150 g chleba na deň. Jeden z prvých potravinových lístkov na našom území, vydaný asi mesiac po zavedení potravinových lístkov.

dávnej dobe boli tvrdou realitou v Poľsku, Rumunsku a ZSSR. Stále sa používajú v severnej Kórei alebo na Kube.

Pridelové lístky síce nikde neplatili, hoci napr. nedávno na Ukrajine na nich bola vyznačená hodnota, do ktorej možno tovar nakúpiť, alebo v Číne predstavovali lístky na ryžu donedávna dokonca akúsi veľmi svojiskú paralelnú "menu".

Bez odovzdania lístkov nebolo možné určité druhy tovaru, najmä potravín, ošatenia a obuvi nakúpiť vôbec alebo len

Odborné lístky na zemiaky pre obdobie od 1. IX. 1942 do 31. III. 1943. Bezugschein für Kartoffeln für die Zeit vom 1. IX. 1942 bis 31. III. 1943.	Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln
Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln	Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln
Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln	Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln
Odborný lístok - Bezugschein na 14 (štrnásť) kg zemiakov auf 14 (vierzehn) kg Kartoffeln	Odborný lístok - Bezugschein na 16 (šestnásť) kg zemiakov auf 16 (sechzehn) kg Kartoffeln

Obr.2 Slovensko - lístok na zemiaky z prelomu rokov 1942-1943. Celkový prídél bol 100 kg zemiakov na sedem mesiacov, t.j. asi pol kg na deň

Sämtliche Beileistungen 1-4 sind zusammen bis Freitag, 20. XII. 1940 beim Lieferanten abzugeben, auch wenn der Verbraucher während der XVII. Versorgungsperiode überlebensfähig bleibt.

Všechny objednávkové listy 1-4 třeba odevzdat do pátku 20. XII. 1940 příslušnému dodavateli, i když se spotřebitel během XVII. zásobovacího období přestěhuje nebo odstěhuje.

1	1/4 l. Mléko 23. XII. 1940	8	1/4 l. Mléko 30. XII. 1940	XVII. Ausgabe 16 Gültig vom 1. April 1940 23. XII. 40-19. I. 41 Milch-Karte Listek na mléko Böhmen und Mähren Čechy a Morava Name: <i>Ing. Frant. Navrátil</i> Jméno: <i>Frant.</i> Wohnort: <i>Brno</i> Bydliště: <i>Volučin 57</i> Straße: <i>Volučin 57</i> Ulice: Über: <i>Samstagsmorgens um 10.00 Uhr</i> Zerstaltung aufbewahren! (Hervorgehoben: <i>Volučin 57</i>) Nicht versenden! Nicht versenden! Nicht versenden!	15	1/4 l. Mléko 6. I. 1941	22	1/4 l. Mléko 13. I. 1941
2	1/4 l. Mléko 24. XII. 1940	9	1/4 l. Mléko 31. XII. 1940		16	1/4 l. Mléko 7. I. 1941	23	1/4 l. Mléko 14. I. 1941
3	1/4 l. Mléko 25. XII. 1940	10	1/4 l. Mléko 1. I. 1941		17	1/4 l. Mléko 8. I. 1941	24	1/4 l. Mléko 15. I. 1941
4	1/4 l. Mléko 26. XII. 1940	11	1/4 l. Mléko 2. I. 1941		18	1/4 l. Mléko 9. I. 1941	25	1/4 l. Mléko 16. I. 1941
5	1/4 l. Mléko 27. XII. 1940	12	1/4 l. Mléko 3. I. 1941		19	1/4 l. Mléko 10. I. 1941	26	1/4 l. Mléko 17. I. 1941
6	1/4 l. Mléko 28. XII. 1940	13	1/4 l. Mléko 4. I. 1941		20	1/4 l. Mléko 11. I. 1941	27	1/4 l. Mléko 18. I. 1941
7	1/4 l. Mléko 29. XII. 1940	14	1/4 l. Mléko 5. I. 1941		21	1/4 l. Mléko 12. I. 1941	28	1/4 l. Mléko 19. I. 1941

Obz.3 Čechy a Morava - listok na mlieko z januára 1941. Denná dávka 1/4 litra (viac ako súčasná priemerná spotreba mlieka!!!) sa už o rok znížila na 1/8 litra a v roku 1944 na 1/16 litra. Na jar 1945 sa na lístkoch uvádzalo už len "množstvo podľa oznámenia"

za podstatne vyššie ceny. Prídelové lístky tak prakticky odrážali skutočnú hodnotu peňazí a súčasne určovali, akú časť zárobku možno reálne použiť a akú časť treba nútené odkladať s veľkým, a ako ukazujú skúsenosti staršej generácie celkom oprávneným, rizikom jej neskoršieho znehodnotenia. Stali sa tak jedným zo sprievodných javov každého deficitného hospodárstva a skrytej inflácie.

Z uvedeného dôvodu majú prídelové lístky k peniazom veľmi úzky vzťah a nepochybne zasahujú aj do oblasti numizmatického bádania. Na niektorých prídelových lístkoch sú vyznačené množstvá toho - ktorého tovaru, ktoré bolo v stanovenom období (teoreticky) možné kúpiť. Niekedy na nich nájdeme aj zaujímavé poznámky ich majiteľov, ktoré výstižne dokresľujú atmosféru doby. Charakteristické a dnes vari takmer neuveriteľné sú napr. heslá vytlačené na okrajoch hárkov: "Odstrihujte okraje lístkov - urýchlite obsluhu v predajniach". Z týchto dôvodov sú prídelové lístky cenným historickým dokumentom a prameňom informácií, ktorým by veľa mladších ľudí dnes azda ani nechcelo veriť.

V prvej svetovej vojne vydávala každá krajina habsburskej monarchie, vymedzené priemyselné oblasti a mestá svoje osobitné prídelové lístky. Lístky sa vydávali spravidla na troj- až štvrtýždňové obdobie. Vlastné lístky vydávalo aj mesto Bratislava.

Za druhej svetovej vojny sa v Nemecku a v protektoráte Čechy a Morava vydávali lístky s celoštátnou platnosťou, zväčša tiež v troj- až štvrtýždňových interva-

loch. Iba lístky na šaty sa vydávali na celý rok. Tento systém sa po vojne rozšíril aj na Slovensko a zostal v podstate zachovaný až do zrušenia prídelového systému v rámci menovej reformy v roku 1953. Po roku 1950 bol u nás prídelový systém, podobne ako i v niektorých susedných krajinách, spestrený ďalšou vy-

Kassen-Kontrollschein • Pohládniční kontrolní lístek									
Menge (Množstvo)	Warenbezeichnung (Název zboží)	Einheitspreis (Cena za jednotku)	Einheitszahl (Množství za jednotku)	Einheitswert (Cena za jednotku)	Einheitszahl (Množství za jednotku)	Einheitswert (Cena za jednotku)	Einheitszahl (Množství za jednotku)	Einheitswert (Cena za jednotku)	Einheitszahl (Množství za jednotku)
1	1/4 l. Mléko	570	2	6170	5	7450			
Amt: <i>Brno</i> Einheitszahl: <i>1</i> Einheitswert: <i>1</i>									

Obz.4 Paragon s osobitnou rubrikou na záznam počtu odovzdaných bodov zo šatenky (Olomouc)

možnosťou - tzv. voľným trhom, kde však boli výrazne vyššie ceny ako na lístky. Mena tak mala vtedy vlastne rôznu hodnotu podľa toho, kde sa nakupovalo.

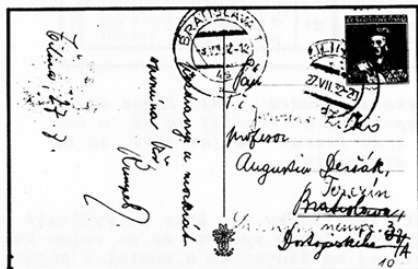
Zbyšek Šustek

(Dokončenie v budúcom čísle)

KURIOZITY (6)

Pohľadnica zo Žiliny do Bratislavy

Pohľadnica s obrazom Žiliny - finančných úradov bola zaslaná do Bratislavy 27.7.1932, čo dokladuje odtlačok dennej pečiatky pošty Žilina 2 s rozlišovacím písmenom "d". Adresát nebol v Bratislave zastihnutý a pohľadnica bola za ním doposlaná na nové miesto pobytu. Toto bolo podľa odtlačku dennej pečiatky II. československého typu, pošty Bratislava 1, s rozlišovacím písmenom "4s" vykonané 3. resp. 5. augusta 1932.

Zaujímavá je adresná časť, kde je pôvodná adresa, profesor Augustin Deršák, Bratislava, Dostojevského rad 33/A, oparovaná červenou ceruzkou nasledovne: T.č. Jaroslav Žilko, Tereziín, Divisín, nemoc.3. Bol rozdiel pôvodného a zmeneného mena i priezviska adresáta nasledou alebo zámerom?

-des-

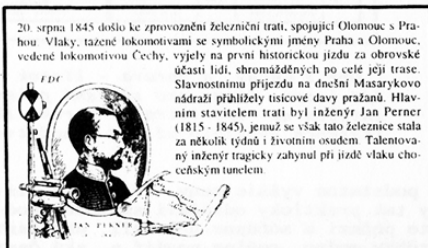
POHLADY DO SVETA

Z osláv trate Olomouc-Praha

Pri príležitosti 150. výročia železnice Olomouc-Praha v Českej republike boli vydané dve poštové známky, obálky prvého dňa vydania, poštové listky, rad príležitostných pečiatok i príležitostná podacia nálepka pre doporučené zásielky

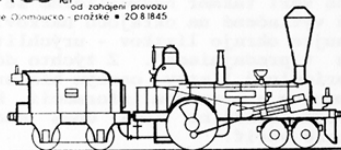

- o tom čitateľov informoval Zberateľ v čísle 7-8. Tieto informácie dopĺňujeme ukázkami z používaných príležitostných pečiatok, prítlace na obálku a známkové ho zošitka, ktorý vydala Česká pošta.

Známkový zošitok obsahuje 5 kusov 3-korunových známok. Na prednej strane je reprodukcia príležitostnej známky 3Kč a na zadnej strane portrét Ing. Jana Pernera, hlavného staviteľa trate. Text na zadnej strane zošitka primomína historickú udalosť z 20. augusta 1845 spolu s nešťastným osudom Ing. J. Pernera - talentovaný inžinier za niekoľko týždňov po otvorení trate tragicky zahynul pri jazde vlaku choceňským tunelom. -vkn-

1845 1995 150. let od zahájení provozu na dráze Olomouc - Praha. Poštovní známka 20 Kč 1845

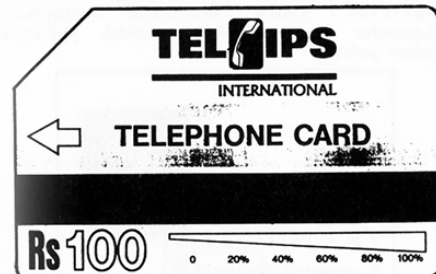
Lokomotiva "BÖHMEN" - z roku 1845 (2)

V čase trati slavnostních vlaků jela do Prahy při zahájení jízdy na trati z Olomouce do Prahy. Vyrážel se při příležitosti v železničním ústí Olomouc v ústí pruhu 19 a 20. 8. 1995

Lokomotiva Böhmen, jedna z prvých na trati Olomouc - Praha, je vyobrazená na prítláci pamätných obálk pri oslavách 150. výročia otvorenia trate

FOLLOW ME

ČSA V PAKISTANE

Najmodernejšie súčasné lietadlo československých aerolínií Airbus A-310 je námetom na pakistanskú telefónnu kartu, ktorú vydala spoločnosť TELIPS INTERNATIONAL (vytlačená cena Rs 100). Pekný prírastok pre zberateľov námetu ČSA. -vkn-

INTERNATIONAL AIR SHOW KOKSIJDE

Ak máte záujem o odťahy príležitostí poštových pečiatok, môžete sa prihlásiť na príslušnej adrese pošty a o používaní pečiatok dostanete vopred upovedomenie. Na lístku vám oznámi názov pečiatky, miesto a čas používania, ako aj na pečiatke vyobrazený námet. A aby vaša predstava bola úplná, na lístku si môžete aj pozrieť, ako pečiatka vyzerá. Keby ste sa náhodou v deň používania pečiatky na poštu nemohli dostať, alebo z akýchkoľvek iných príčin ste pečiatku nemohli získať, môžete na príslušnej adrese pošty pečiatku objednať ešte aj mesiac po používaní pečiatky. Stačí poslať obálku s vyplnenými platnými poštovými známami...

Nedajte sa pomýliť - to sme len uviedli niekoľko faktov, ktoré vyplývajú z informačného lístku belgickej poštovej

správy a ktorým avizovali aj používanie príležitostnej poštovej pečiatky pri leteckom dni v meste KOKSIJDE dňa 1. júla 1995. Na lístku bol uvedený aj typ lietadla vyobrazeného na pečiatke - C 119 patriaci 15. transportnému wingu Mels-

broek. My už len upresníme, že ide o americké vojenské nákladné lietadlo typu Fairchild C-119, s maximálnou rýchlosťou okolo 452 km/h a s doletom 2850 km. -vkn-

SUP BRADATÝ NA AEROGRAME

Rakúska poštová správa v posledných rokoch dáva do obehu aerogram s natlačnou známou v nominálnej hodnote 12 Sch s vyobrazením lietadla Airbus A-310 leteckej spoločnosti AUSTRIAN. Aerogram rozmerov 190 x 95 mm (zložený) s veľkou podlhovastou známkou (89 x 26mm), má v ľavej časti dopĺňujúci motív - niektorého predstaviteľa ríše vtákov. Tento

dopĺňujúci motív sa každoročne mení. Vlní to bol orol skalný, tohto roku svoju krásu v lete demonštruje na aerograme sup bradatý. -vkn-

ANGLICKÝ KONŠTRUKTÉR LIETADIEL

Sté výročie narodenia významného anglického konštruktéra lietadiel R. J. Mitchella (1895-1937) si uctili vo Veľkej Británii vydaním osobitného pamätného známokového zošitku. V ňom je štvorb-

lok výplatnej známky s portrétom J.V. kráľovnej Alžbety II. (s označením hodnoty 1 ST, čo je výplatné za doručenie poštovej zásielky v krajinách Spojeného kráľovstva) a kupónom, na ktorom je portrét R.J. Mitchella, ním navrhované projekty a stíhačka typu Supermarine S6B,

skonštruovaná na základe jeho iniciatívy. Stíhačky tohto typu zohrali dôležitú úlohu v leteckých silách Veľkej Británie počas II. svetovej vojny. Pamätný zošitok stojí 1 libru.

-ZC-

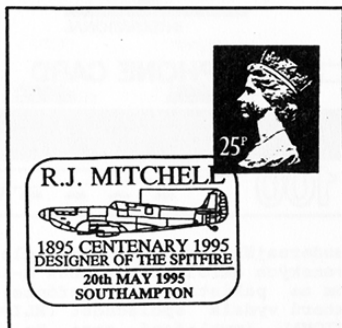
Lietadlá "Spitfire" a ich konštruktér

Symbolom britského stíhacieho letectva za druhej svetovej vojny boli lietadlá "Hurricane" ale najmä legendárne "Spitfire". Bolo to vďaka ich úspešnej účasti v bojoch a leteckých bitkách v Británii v roku 1940. Konštruktér firmy Supermarine R.J. Mitchell vyšiel pri projekcii prototypu "Spitfire" zo svojich nemenej

ich výrobe. Stíhacím lietadlám "Spitfire" MK XIV patrí prvenstvo v zostrelení prúdového lietadla Messerschmitt Me 602 v súboji. Bolo to 5.10.1944.

Rodina britských lietadiel "Spitfire" je veľmi početná. Vyrábali sa od predvojnového obdobia až došť dlho do povojnovej éry v celkovom počte 20 351 kusov! Na Spitfiroch lietal aj slovenský a českí piloti, príslušníci stíhacích perutí, ktorí sa zúčastnili bitky o Britániu. Na lietadle Spitfire LF XVII, RR 227 vykonal svoj posledný let aj legendárny letec poručík Otto Smik, keď bol 28.11.1944 zostrelený vo veku 22 rokov.

Konštruktéra a dizajnéra Spitfirov R. J. Mitchella si pri 100. výročí jeho narodenia pripomenuli v Anglicku veľmi peknými príležitostnými pečiatkami, používanými 16. a 20. mája v meste Southampton. Prvá pečiarka predstavuje pohľad na "Spitfire" zhora doplnený autogramom slávneho konštruktéra, druhá pečiarka bočný pohľad.

Je hádam zbytočné dodávať, že obe pečiarky sú bohemikami a slovacikami, ktoré iste obohatia zbierky s leteckými námetmi.

J. Mička

slávnych rekordných rýchlostných strojov a volil mimoriadne ladné tvary prechodu medzi krídlom a trupom, s eliptickým pôdorysom všetkých plôch a jemnou kapotážou motora. Technologicky veľmi obťažné prvky v dôsledku zložitejších tvarov vyžadovali veľký podiel ručnej práce pri

SLOVACIKUM VÝTVARNÉHO UMELECA

Pri príležitosti 150. výročia narodenia maliara a výtvarného pedagóga - Gyula Benczur (Július Bencúr) - na jeho pamiatku sa v jeho rodisku uskutočnila výstava a na pošte sa používala 28.1.1994 príležitostná pečiarka "Nyiregyháza 1: Benczur Gyula 1844-1920 emlékkiállítás" s jeho portrétom. Tiež pošta Budapešť 4 pri príležitosti 150. výročia narodenia maliarov - Mihály Munkácsy a Gyula Benczur - používala na ich počesť spoločnú príležitostnú pečiarku 17.2.1994 "150 éve született Munkácsy Mihály és Benczur Gyula" s maliarskym stojanom.

Rodičia a ostatní príbuzní J. Bencúra (1844 - 1920), napr. spisovateľ, lekár Martin Kukučín (vlastným menom Matej Bencúr), pochádzali zo Slovenska, matka z Košíc a otec z Novohradu. J. Bencúr sa narodil v Nyíregyházi, kde pôsobil prechodne jeho otec ako lekárnik, detskú strážil v Košiciach, tu vychodil

základnú i strednú školu a získal i základné maliarske vzdelanie v súkromnej maliarskej škole bratov Klimkovičov a u maliara A. Stadlera. Po skončení školy odišiel do Mnichova na tamojšiu Maliarsku akadémiu, v roku 1875 sa stal na nej profesorom, v roku 1884 zakladateľom a riaditeľom Majstrovskej umeleckej školy v Budapešti, ktorá až do zániku Uhorska predstavovala najvyšší stupeň maliarskej výuky a kvalifikácie v Uhorsku. Venoval sa hlavne historickým námetom a portrétovej maľbe. S jeho umeleckými dielami sa stretávame tiež na maďarských poštových známkach - Zu. 2268 Rozlúčka L. Hunyadyho, 2269 Čítajúca (na

FDC je jeho portrét), 2309 Ľudovít XV. a madame J. Dubarry, 3814 Znovudobytie Budína (spod tureckého panstva). Posledná maďarská známka s portrétom umelca vyšla 17.2.1994 s nominálnou hodnotou 12 Ft (na obr.). Viacero jeho významných diel sa nachádza aj na Slovensku. Reprodukcia maľby "Dievčatko s bábikou" zo SNG v Bratislave je tiež na čs. známke Pof. 1801 (na FDC je detail z obrazu).

-joje-

LEGENDY ZÁPADU

Poštová správa Spojených štátov amerických vydala emisiu 20 poštových známok s názvom "Legends of the West". Každá z dvadsiatik známk má nominálnu hodnotu 29 centov a vytlačené boli súťažou

na tlačovom liste v hárčekovej úprave. Hrdinovia Divokého Západu od Buffala Billa až po Sacagawea zberateľovi defilujú v ľúbivom farebnom prevedení. A ak niektorú z postáv náhodou nepoznáte, pomôžu stručné informácie uvedené na zadnej strane známok...

Ako je emisia prijatá medzi zberateľov, zatiaľ neviem. Dočítal som sa však, že ak zberateľ si chce vytvoriť všetky možné kombinácie súťaž, potrebuje si zakúpiť šesť týchto "miniaturných" tlačových listov (!). Hovorí sa, že s jedlom rastie chuť, a americká poštová správa už ohlásila druhé podobné vydanie, ktoré bude venované hrdinom Občianskej vojny. Dovoľte, aby autor tejto noticky vyjadril svoj úplne súkromný názor - chvála Bohu, že v tomto smere sme u nás ešte nezachytili tento "svetový trend".

-vkn-

ZAÚJÍMAVÁ THAJSKÁ LETECKÁ ZNÁMKA

S poštovými známkami thajského kráľovstva sa v našich krajinách stretávame zriedka. Preto, keď sa nám dostanú do rúk všimame si ich viac ako iné známky. Thajské kráľovské letectvo oslávilo v tomto roku 80. výročie svojho založenia. Samozrejme, poštová správa využila túto príležitosť na vydanie poštovej známky. Možno povedať, že je pre takéto jubileum nevhodná a moderná. Na pozadí je z farebných pruhov dúhy preletom lietadiel - historického a moderného - napísaná číslica 80 bielym pásom konden-

začných par z lietadla. Jej výtvarné poňatie i celková kompozícia je veľmi pôsobivá. Známká má nominálnu hodnotu 2 Baht. Nakreslil ju thajský grafik S. Ponsawat, vytlačená bola vo svetoznámej tlačiarňi známok J. Enschede a syn v holandskom Haarleme mnohofarebným ofsetom.

Možno ju zaradiť medzi najkrajšie originálne letecké známky vydané v týchto rokoch. -Zc-

ROZKVITNUTÁ LÚKA NA FDC

Poštová správa Ruskej federácie uviedla nechťiac tohtoročné ruské leto, ktoré sužuje vysokými teplotami už od polovice mája európske Rusko, peknou sériou piatich poštových známok Poľné kvety. Rovnaké kvety ako na známkach sú i na netradičnej obálke prvého dňa.

Známky boli vydané 18. mája v hodnotách 250, 250, 300, 300 a 500 RUR. So sériou bolo oznámené i vydanie dvoch ma-

lych listov, z ktorých jeden propaguje už avizovanú Svetovú filatelistickú výstavu MOSKVA '97. Letnú tému doplní i ďalšia pripravovaná séria známok Spevaví vtáci Ruska.

Vladimír Priputen

JELEŇ PÁTRA DAVIDA

Zo skupiny podčelade jeleňov (Cervinae) je známych 47 druhov, z toho 20 druhov nachádzame v obrazoch na poštových známkach. Jeden z nich, pochádzajúci z čínskeho územia, dostal pomenovanie

po svojom objaviteľovi (1845), francúzskom misionárovi pátrovi Davidovi - jeleň Davidov (Elaphurus davidianus). Bol to neobvyčajný druh jeleňa - noby ako krava, chvost ako somár, krk ako ťava a parožie takmer ako jeleň. Až v roku 1866 sa niekoľko týchto jeleňov dostalo na európsky kontinent.

Jeho obraz sa na poštovej známke objavil prvýkrát v KIDR (severná Kórea), ktorá v roku 1966 vydala päťznámkovú sériu "Jelene". V tejto sérii na známke (Mi.752) s nominálnou hodnotou 10 ch je vyobrazený jeleň Davidov (na obr.).

V polovici minulého storočia boli v Číne dve veľké pohromy. Jednou z nich bola obrovská pôvodeň, ktorá pretrhla múry cisárskej zvernice, v ktorej vtedy žilo posledných tristo týchto jeleňov (voľne v prírode už nežili). Nezachoval sa ani jeden exemplár. Číňania vypaľované zvieratá pochytili a skonzumovali.

Osobitne o tento druh jeleňa sa zaujímala známa prírodovedkyňa RNDr. M. Boydová, rodáčka z Bratislavy, ktorá sa zaslúžila o obohatenie bratislavskej ZOO o tieto čínske jelene. V roku 1985 sa tiež postarala o zbierku a transport 20-tich týchto jeleňov z Európy do ČSR. Vrátili sa tam, odkiaľ pôvodne pochádzali. Poštová správa ČSR ocenila tento čin vydaním dvojice poštových známok s motívom jeleňov Davidových (Mi.2213-14).

-joje-

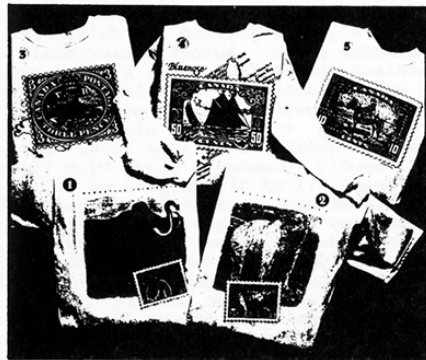
ZNÁMKY A TRIČKA

Vydávanie poštových známok aj v dobe veľkého progresu techniky poštovej prevádzky neustráca na svojom význame. Poštové známky nie sú už len potrebou poštových služieb a rozšírením propagačným prostriedkom ale tvoria i nezanedbateľný obchodný artikel ako predmet jednej z najrozšírenejšej zberateľskej záľuby na svete.

Poštové správy prevažnej väčšiny vydavateľských štátov a najrozličnejšie obchodné a reklamné agentúry vyvinuli široké a pestré škály propagácie poštových známok. A nie sú to len skvele vybavené filatelistické centrá ako samostatné poštové obchodné podniky, ale rozličné

farebné časopisy, rozhlas, televízia, ale aj používanie obrazu poštových známok na mnohé veci dennej potreby. Napríklad obrázky poštových známok sa stretávajú na dámskych šatkách a šatovkách, na kravatkách, čiapkach, rukavičkách, ceruzkách, dokonca i na ponožkách.

Zaujímavý nápad realizuje už niekoľko mesiacov kanadská pošta. V spolupráci s istou továrňou na panské tričky a pu-

lôve "vydala" 5 rôznych bielych bavlneno - polyesterových tričiek s dlhými i krátkymi rukávami. Na prvých troch sú veľké reprodukcie troch klasických kanadských známok (bobor, plachtinica a policajt na koni), na dvoch ďalších veľké kresby mamuta a ľadového medveda so súčasným vyobrazením týchto zvierat na kanadských známkach z nedávneho obdobia.

I keď tieto tričky nie sú - z nášho pohľadu - lacné (veľkosť pre dospelých 30 a pre mládež 19 dolárov), vraj idú dobre na obdoby a prinášajú ošoh textílie i filatelii. Nebolo by možné niečo podobné skúsiť aj u nás?

-Zc-

POST BOX

Ach, tie hárčeky!

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vydáva pri rôznych príležitostiach, ale aj na bežnú potrebu okrem iných tlačových foriem aj malé tlačové listy a hárčeky. Veď aj svoju emisnú činnosť v rámci samostatnej slovenskej republiky začala malým tlačovým listom so šiestimi známkami. Potom prišli na rad iné známky a až 17.12.1995 prvý slovenský hárček - Mohyla M. R. Štefánika Bradlo. Už pri tomto hárčku som si všimol malé rozdiely v jeho rozmeroch. Keď som ich poukladal na seba podľa perfo-

račných otvorov, všimol som si, že jeden z nich prečnieva asi o 0,5 mm. Od toho okamihu som kontroloval aj ostatné hárčeky a malé TL. Na ďalšiu, tento raz výraznejšiu odchýlku, som našiel pri čísle 64 - hárčku Ľudovít Štúr. Po poukladaní na seba podľa perforačných otvorov som našiel tieto rozdiely: (začínam zľava) + 2 mm x + 0,5 mm x + 0,5 mm x + 0,5 mm. Jeden mal rozmery 6,9 cm x 9,05 cm a druhý 6,8 cm x 8,8 cm. Ďalšie podobné rozdiely som našiel pri malom TL EURÓPA 1995, tlačenom v dvoch etapách,

MLADÝMI OČAMI

Z'95

ktorý je medzi filateliami preslávený nedotlačou červenej farby. Tu som si všimol, že TL z prvej etapy je o 2,5 mm širší a o 1 mm vyšší ako TL z druhej. Posledné väčšie rozdiely som odhalil pri najnovšom hárčku vydanému k stému výročiu založenia kremnického spolku Album. Aj tu je jeden hárček o 2 mm vyšší a o 3,5 mm širší ako druhý. To je zatiaľ najväčší rozdiel, aký som objavil. Žeby sa to stále uberalo k horšiemu a horšiemu? Z toho vyplýva, že v tlačiarňi si na presnosť nedávajú priveľmi záležať, lebo inak by spomínané rozdiely nemohli vzniknúť. Ak by mi niektorí čitatelia neverili, nech si kúpia dva hárčeky Spolku Album, podľa možnosti každý z iného balíčka, a rozdiel majú takmer istý.

Branislav Parajka

RECENZIE

NOVÁ PUBLIKÁCIA Z MAĎARSKA

Márfai Árpád, Szép Endre: MAGYARORSZÁGI POSTAHIVATALAINAK ÉS POSTAÜGYNÖKSÉGEINEK HELY-, KELETBÉLYEGZÉSEI (1871-1920). Vydané: Turcsányi Imre, Budapest 1995, mákké dosky, 449 strán, cena 2240 HUF.

Slovenskí aj zahraniční zberatelia dostali v druhej polovici roku 1994 očakávanú monografiu Poštové pečiatky na území Slovenska 1752-1918. Práca autorského kolektívu (J.Obert, J.Tekeľ, A.Varga, Š.Bartalský) katalogizuje a hodnotí odtlačky poštových pečiatok z územia Slovenskej republiky. Maďarskí zberatelia dostali už v roku 1973 kvalitnú prácu z pera Á.Kostyána (VI. zväzok MBM), ktorá venuje pozornosť odtlačkom poštových pečiatok bývalej uhorskej, neskôr maďarskej poštovej správy z obdobia 1867-1967. Spracovanie práce je, napriek jej nespornej kvalite, málo prehľadné pre priemerného užívateľa, najmä bez znalosti maďarského jazyka. Práca významného zberateľa uhorských poštových

známok G.S.Ryana o odtlačkoch poštových pečiatok na vydaní 1867 z územia historického Uhorska vyšla v Londýne v roku 1988.

Obdobie rokov 1871-1918 je z hľadiska bodového hodnotenia a katalogizácie pečiatok málo preskúmané, takmer "terra incognita". Maďarskí autori Á. Márfai a E. Szép katalogizujú a bodovo hodnotia odtlačky poštových pečiatok poštových úradov a poštovní bývalej uhorskej poštovej správy. Registrácia poštových služobní (poštové úrady, resp. poštovne) je uzavretá dátumom 4. júna 1920. V tento deň maďarská delegácia potvrdila podpisom Trianonskej mierovej zmluvy de jure zánik historického Uhorska. Mierová zmluva medzinárodne kodifikovala výsledky národnoslobodzovacieho hnutia nemaďarských národov, ktoré opustili Uhorsko na princípe samourčovacieho práva národov.

Pretože územie Slovenskej republiky bolo do vzniku Česko-slovenska súčasťou mnohonárodnostného Uhorska, recenzovaná práca prináša informácie zaujímavé aj pre slovenských čitateľov. Pokúsim sa priblížiť potenciálnym záujemcom prednosti a nedostatky publikácie. Pozornosť venujem iba územia SR, príležitostne spomeniem aj Podkarpatskú Rus (súčasť ČSR od 8. mája 1919), ktorá je v súčasnosti súčasťou Ukrajiny.

Úvodné slovo publikácie je stručné a prehľadné. Je v trojjazyčnej mutácii (maďarská, nemecká, anglická), čo pozitívne hodnotím, pretože sprístupňuje publikáciu aj zahraničným zberateľom bez znalosti maďarského jazyka. Pozornosť venuje jednoduchšej systemizácii (typológii) odtlačkov pečiatok uhorskej poštovej správy a obsahuje typologické tabuľky. Abecedný kód označenia pečiatok má kontinuitu so staršou prácou Á. Kostyána, čo privítajú zberatelia, ktorí vlastnia túto publikáciu. Poštové úrady a poštovne v katalogovej časti (obsahuje 6420 základných hesiel, z toho vyše 2000 záznamov pre poštovne) sú zoradené podľa maďarskej abecedy. Autori nerozlišujú poštovnú od poštového úradu pri zaradení do základného hesla. Na rozlíšenie je použitý symbol "Pü" (postaagynökség, maď.; poštovňa, poštové zastupiteľstvo), ktorý je vo vnútri základného hesla, pri registrácii konkrétnej pečiatky. Autori nezaradili do publikácie, z neznámych dôvodov, pečiatky poštových zberníc (postaagytöhely, maď.). Recenzovaná publikácia nekatalogizuje odtlačky pečiatok vlakových pošt, staničných poštových schránok, peňažnej služby, vozovej pošty, novinovej služby, príležitostné pečiatky, poľné pošty a skupinu pomocných pečiatok.

Autori rozdelili známkové vydania uhorskej pošty z obdobia rokov 1871-1918 na päť vydání:

I - vydanie František Jozef I. (1871, kameňotlač, medotlač),

II - vydania Listová obálka (1874-1881, farebné číslice),

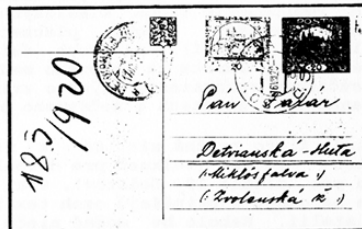
III - vydania Listová obálka (1881-1899, čierne číslice),

IV - vydania Turul (1900-1913, príplatkové vydania),

V - vydania Ženci a Parlament (1916-1918).

Toto rozdelenie nie je všeobecne používané, možno mu však priznať vnútornú logiku a je prijateľné pre ďalšie katalogizačné práce. Autori nenadviazali na ustálenú zberateľskú prax, ktorá označuje vydanie známok z roku 1867 ako 6. vydanie poštových známok od roku 1850. Pretože aj v Uhorsku platili rakúske poštové známky od 1. júna 1850, autori mali použiť označenie známkových vydání číslicami VII až XI, resp. 7 až 11.

Základné heslo poštovej služobne doplná pomocný údaj o historickej územnosprávnej jednotke (župe) v bývalom Uhorsku. Pre rýchlu orientáciu čitateľa je to užitočný údaj. Mnohé poštové úrady a poštovne zostali po zániku Uhorska na území nástupníckych štátov. Heslo uvádza aj novú štátnu príslušnosť služobne a nemaďarský názov poštového úradu alebo poštovne. Pokúsim sa stručne zhodnotiť kvalitu práce vo vzťahu ku Slovenskej republike.

Údaje o historickej župnej príslušnosti služobní sú bez zásadných chýb. Autori práce zaradujú poštové úrady a poštovne zo súčasného územia SR pod symbol "C" (Csehszlovákia). Toto označenie je nesprávne, pretože Česko-Slovensko, resp. ČSFR zaniklo ústavnou cestou 31. decembra 1992. Nástupníckymi štátmi sa stali 1. januára 1993 aj vo vzťahu k Maďarskej republike Slovenská republika a Česká republika. Túto skutočnosť autori práce nepochopiteľne nerešpektujú ani len v úvodnom slove. Označovanie poštových úradov a poštovní z územia bývalej Podkarpatskej Rusi symbolom "C" je tiež nesprávne, pretože táto časť bývalej ČSR (v období 1919-1939) patrí v súčasnosti k Ukrajine, čo autori uvádzajú v úvodnom slove.

Autori v prípade poštových úradov a poštovní plebiscitného územia severnej

Oravy a Spiša (SO 1920) nesprávne zaraďujú do Poľska obce Hladovka (heslo 2193) a Suchá Hora (heslo 5496). Tieto údaje prevzali z práce E. Votočka (monografia čs. známok, diel 16/II). Tu sa na chvíľu zastavím. Maďarskí priatelia prácu E. Votočka evidentne poznajú a citujú z nej. Meno jej autora však nespomínajú, rovnako ani pôvodný český názov publikácie. Doplňím ešte niektoré skutočnosti o poštových úradoch, ktoré sa dotýkajú územia SR.

Poštový úrad Petržalka (Pozsonyiliget-falu, maď., heslo 4574) ČSR prevzala od Maďarska 14. augusta 1919. poštový úrad Rusovce (Oroszvár, maď., heslo 4228) ČSR prevzala od Maďarska 15. októbra 1947. Poštový úrad Šomošová (Somoskőújfalu, maď., heslo 5012) ČSR odovzdala Maďarsku 15. februára 1921 (obr.).

Niekoľko poznámok ku slovenským a ne-maďarským názvom poštových úradov alebo poštovní. Slovenské názvy poštových úradov, platné v roku 1920, nie sú dostatočne presne prevzaté z práce E. Votočka. Niekde sa objavujú iba drobné gramatické chyby, vyskytujú sa však aj väčšie nepresnosti a nezanedbateľný je počet nedostatočne identifikovaných poštových úradov a najmä poštovní na území SR. Ako ukážku spomeniem heslá č. 0148, 0164, 1105, 1552, 1579, 1923, 1950, 2108, 2285, 2426, 2534, 2651, 2866, 2870, 2871, 2898, 3216, 3583, 3974, 4124, 4124, 4129, 4347, 4543, 4793, 4794, 4803, 4878, 5071, 5432, 5447, 5468, 5597, 5877, 6182, 6189, 6207.

Veľmi pozitívne hodnotím skutočnosť, že maďarským kolegom sa podarilo odhaliť dva nové poštové úrady na Slovensku. Sú to poštový úrad v Ludrovej (heslo 6194 Villa-Ludrova; Liptó m., r. 1885-1887) a poštový úrad v Rovinke (heslo 4148 Ober-Waltersdorf; Pozsony m., r. 1869-1880). Poštovní Nagysziget (heslo 3909) nie je na území SR. Cenné sú zistenia, že pečiatka s legendou NYITRA-SZTRÁZA je prvou pečiatkou poštového úradu Stráže nad Myjavou (heslo 3617), pečiatka s legendou CSORBA P.U. je prvou pečiatkou poštového úradu Štrbské Pleso (heslo 5289) a pečiatka s legendou BREZOVA-RHONICZ je najstaršou pečiatkou poštového úradu Podbrezová (heslo 6376).

Záverom môžem konštatovať, že rozsiahla práca Á. Márfaiho a E. Szépa je významným pokračovaním katalogizácie odtlačkov poštových pečiatok bývalého Uhorska, spojená s pokusom o nezávislé bodové hodnotenie relatívnej vzácnosti. Recenzovaná publikácia je prehľadná a stane sa dobrým doplnkom odbornej knižnice poštového historika. Pripomienky tejto recenzie upozorňujú na pozitíva a nedostatky publikácie.

Ing. Jozef Tekeľ, CSc.

ČO PÍŠU INÍ

SLOVENSKÁ FILATELIA

Júlové číslo Slovenskej filatelie prináša správy o aktivitách ZSF: III. valnom zhromaždení ZSF, Medzinárodnej filatelickej výstavy DUNAJFILA '95 BRATISLAVA, olympiáde MF vo východoslovenskom regióne i ďalších podujatiach. Súčasťou slovenskou známku sa zaoberajú dva príspevky - prvý od Ing. M. Gereca, druhý od Ing. Z. Fritza. Časopis prináša pokračovanie seriálu o histórii organizovanej filatelie na Slovensku - 1974 - 1979 (Dr. S. Zrubec), článok Bazilejská holubička má 150 rokov (E. Vysloužil) ako aj svoje pravidelné rubriky.

SLOVENSKÁ FILATELIA 8/95

V augustovom čísle časopisu Slovenská filatelia so záujmom sme si prečítali príspevok o Medzinárodnom kongrese mladých filatelistov v Nitre (Mgr. J. Mička), článok o výstave mladých filatelistov MEDACTAFILA NITRA (N. Feiner) i ďalšiu časť dlhodobého seriálu o teritoriálnej filatelii - tentokrát o známkach Juhoafrickej republiky (doc. T. Rosinský). Časopis začal uverejňovať na pokračovanie pojednanie o filatelistickom názvosloví pod názvom Filatelistický minilexikón (Ing. V. Javorský), v prvej časti sú spracované heslá: tlačová forma, tlačový hárok, priehradkový hárok. ZSF v časopise avizuje vydanie katalógov SLOVENSKO 1939-1945, 1993-1995 a ČESKO-SLOVENSKO 1945-1992.

Časopis od ôsmeho čísla má nové zloženie redakcie. V technickej úprave časopisu sa vydavateľ vrátil k forme, ktorou boli vydávané prvé štyri ročníky a znížil cenu časopisu z 18 na 16 Sk.

(vkn)

KOŠICE VO FILATELII

Najnovšie, siedme vydanie zborníku príspevkov o aktivitách košických filatelistov uverejňuje rad odborných príspevkov: Propagačné odtlačky výplatných strojov košických pošt v roku 1993 (Ing. J. Maniaček), Perfiny košických firiem - 1. pokračovanie (Ing. J. Kubénka),

5. pokračovanie dokumentu o histórii košických filatelistických výstav (Ing. J. Maniaček) a pojednanie o provizórnych pečiatkach Košíc v rokoch 1945-46 (MUDr. J. Pálka).

Zborník uverejňuje aj prehľad vystavovateľov košických známok a poštových listov. S dvomi z nich - P. Stankovičom a PhDr. V. Chmelárom - uverejňuje krátke rozhovory o ich zberateľskej a vystavovateľskej dráhe. (vkn)

POŠTOVÉ ZVESTI

Z obsahu siedmeho čísla časopisu Slovenskej pošty a Poštovej banky vyberáme: Pápež, papamobil, známka a pečiatky (návšteva pápeža Jána Pavla II. na Slovensku), Pred päťdesiatimi rokmi... (spomína Ing. O. Kováč, bývalý ústredný riaditeľ spojov na Slovensku), Príležitostnosť pre manažerov - "Program rozvoja riadenia", Spolupráca Poštovej banky a Slovenskej pošty na regionálnej úrovni, Bola to veľká neznáma (o návšteve pracovníkov Slovenskej pošty na Ukrajine), Dokáže vdýchnuť kov život... (o grafikovi a rytcovi známok F. Horniakovi). Časopis pokračuje 14. časťou Anglicko-francúzsko-nemecko-slovenským poštovým slovníkom (písmeno I). (vkn)

Filatelie

Siedme číslo Filatelie prináša článok dvojice autorov J. Kulda-V. Babák: Skúšky tlače na strojoch pre tlač známok VIFAG, druhý z dvojice pridal aj "Tri zaujímavosti pre zberateľov FDC". K. Holoubek opisuje: Obdobie výplatného v hotovosti v roku 1945. Španielsky dopisovateľ J. E. Page vyčleňuje z nemeckých obrazových dopisnic námety zo Sudet. V pravidelnej rubrike Filatelistické poklady sa L. Dvořáček zaoberá prvými novinovými známami sveta - rakúskymi Merkúri. Prílohu pre abonentov tvoria TELEKARTY 3/95 a Prehľad poštových tarífov pre čs. letecké známky z rokov 1930-1939 od A. Tekefa.

FILATELIE 8/95

Z ponuky časopisu českých filatelistov iste zaujmú články V. Babáka: Pomocná mletáň na okrajoch prepážkových hárkoch čs. známok, M. Vostatka: Čs. légie v Taliansku i článok M. Bachratého: Poštové ohlasovne a úložne. Štvrtým pokračovaním sa končí seriál M. Langhammera: Prepážkové termíny na našich poštách, seriál Filatelistické poklady L. Dvořáčka pokračuje Kapskými trojuholníkmi. Zaujímavá

je i stať J. Polívku o Inflácii na poštových známkach.

Spomedzi mnohých informácií zaujme iste ponuka Profilu - medizhárčia 60h a 1K Nitra, či Renner-bloky. Prílohu pre abonentov tvorí tento raz Cenník poštových známok a celin Protektorátu Čechy a Morava 1939-1945. -ik-

BÉLYEG MATÉRIÁL SZEMLE

Z letného dvojčísła časopisu Zväzu maďarských filatelistov (MABESZ) vyberáme tieto tituly: Tvorca známok J. Haranghy, Úvahy o parafiletelii (3.), O zúbkovani grajciarových známok s čiernymi číslami (1888-1899), Príležitostnosť pečiatky - katalóg roku 1992, Maďarský poštový listok poľnej pošty z roku 1937, Nové inflačné prekvapenia, Zaujímavosti a zvláštnosti zo sveta pošt, Niekoľko úvah k námetu hungarika.

Časopis uverejňuje príspevok dr. A. Szénássyho o slovenskej poštovej známke "Béla Bartók" ako aj o príležitostnom listku a prítlačni na poštových listoch, ktoré vydal komárňanský klub filatelistov pri jubileu tohto významného hudobného skladateľa. (vkn)

INZERCIA

PODMIENKY INZEROVANIA

Cena za jeden riadok je 10 Sk. Za inzertu zväznené rámečkom účtujeme príplatok 20 Sk. Abonent čiasopisu majú 2-krát za rok prvých päť riadkov zdarma.

Úhradu inzertu, resp. potvrdenie o úhrade treba zaslať redakcii najneskôr so znením inzertu. Inzeráty prosíme zaslať na adresu redakcie písané na stroji (počítači), alebo paličkovým písmom. Inzeráty budú uverejňované v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí.

Komerčné inzertu, vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzobníka.

KONTAKTY ZA ÚČELOM VÝMENY FILATELISTICKÉHO MATERIÁLU HĽADAJÚ:

• Mám záujem o slovenské známokové zošitky (A). Vogg Guttesen, Tórsbyrgi 7, FR-100 FOROYAR (Faroe Islands). Z 129

• Hľadám partnera na výmenu aerofilatelistického materiálu, informácií o prvých, balónových a ďalších príležitostných letoch (D). Verner Mueller, Hauptstrasse 73, D-19089 TRAMM, B.R. Deutschland. Z 130

● Zberateľ známkových zošitkov hľadá partnera na Slovensku (D). Gerhard Föda, Strasshoferstrasse 133, A-2230 Gänserndorf, Österreich. Z 131

● HLADÁM STÁLEHO PARTNERA NA VÝMENU IZRAELSKÝCH známok za slovenské známky. Mr. MUDr. LANZET, P.O.Box 2141, NAHARIYA - 22103 Israel. Z 139

KONTAKTY ZA ÚČELOM VÝMENY TELEFÓNNYCH KARIET HLADAJÚ:

● Rene Steenhof, Akker 32, 1841 GS, STOMPETOREN, Netherlands. Z 108

● Mr. P. Granfield, c/o POST OFFICE, Tomerong, NSW 2540, Australia. Z 109

● Mr. L. G. Icteton, 6 Ripon RD, REDCAR, CLEVELAND TS 10. Z 110

● Mr. R. Baetens, Cardynlaan 40, B-2580, PUTTE, Belgium. Z 111

● Richard Nightingale, 2 East Rd, Royal Hospital, Royal Hospital Rd, LONDON SW3 4SR, England. Z 112

● Michael Marks, 19011 Friar Street, Tarzana, CALIFORNIA 91335, USA. Z 113

● Liz de Villiers, 10 Croft Road, Rondebosch, CAPE TOWN, 7700. Z 114

● Mr. E. Lichtenberg, Duivenhof 24, 4921 VH, MADE, Holland. Z 115

● Mr. E. Elias, P.O.Box 1000, LONDON N3, England. Z 116

● Mr. B. Coulomb, 59 Avenue, 33380 MIOS, France. Z 117

● Massimo Atanasio, Salita Superior, S. Tecla 5A/1, 16132 GENOVA, Italy. Z 118

● A. O. Maurer, P.O.Box 3533, DURBAN 4000. Z 119

● N. Beinart, P.O.Box 791, Sea Point, CAPE TOWN, 8060. Z 120

● Alain Maton, Av. du geai 21, B-1170, BRUXELLES, Belgium. Z 121

● Mr. B. Poly, 63 Rickards Ave, Knoxfield 3180, VICTORIA, Australia. Z 122

● Nora Falalimpa, Q Plaza 207, 1900 CANTINA RIZAL, Philippines. Z 123

● Mr. Z. Antun, Grombuhl Str. 23, 97080 WÜRZBURG, Germany. Z 124

● Ph Vonk, Zeverkanpsering 586, 3068 HG ROTTERDAM, Holland. Z 125

● Mr. J. Scholten, Markeloseweg 105, NL-7461 PB RIJSEN, Holland. Z 126

● Mr. P. Varne, 31 Davy St, Alfred Cove 6154, West Australia. Z 127

● Mr. M. Mischler, 17 B Vatea Rd, Mt Albert, AUCKLAND 3, New Zealand. Z 128

● KÚPIM LEPŠIE ZBIERKY ZNÁMOK, STARÝCH POHLADNÍČ A LÍSTOV. Tel. 07 / 820 547. Z 132

● DOBRE ZAPLATÍM ZA STARÉ POHLADNICE ŽILINY (Zsolna) do roku 1945 alebo výmením za staré zaujímavé pohľadnice z celého Slovenska, príp. iné žánre. D. JATI, Bajzova 39/184, 01001 Žilina, t.č. 089/435 66. Z 133

● PONÚKAM ZÁSOBNÍKOVÉ LISTY NA TELEFÓNNE KARTY - na jeden list 10 ks TK. J. Müller, pp 83, 920 01 Hlohovec. Z 134

● PREDÁM ČASOPIS FILATELIE, kompl. ročníky 1990 až 1993 vrát. čiernotlač. Komenský a cenníku. Anton Vranka, Nábřežná 7, 911 01 Trenčín. Z 135

● KÚPIM CELINY SLOVENSKEA - SÉRIU PROPAG. HLINKA (36 ks) A LEVOČA (PROPAG. - RAZUS). PONUKY S CENOU PROSÍM NA TEL. 07 / 761 243. Z 136

FILATELIA

Košice

Hlavná 21 (vo dvore)

Nákup - predaj

Telefón: 095 / 62 259 12

● KÚPIM NEPOUŽITÉ ALB. LISTY SCHAUBERK: NSR 1979, 1981-82, 1986-87; NDR 1987-90; Z. Berlin 1979-90; Bulharsko do r. 1944, 1984-85, 87; Maďarsko 1978-79; Malta 1964-76; Nórsko 1973-76. S. Gerža, Obrancov mieru 15, 909 01 Skalica Z 137

● SÚKROMNÝ ANTIKARIÁT NA JUSTIČNEJ ULICI č. 9 v Bratislave okrem všetkých druhov kníh predáva a kupuje staré pohľadnice a papierové peniaze. Z 138

● PREDÁM TÉMAT. TELEFONNÉ KARTY: mačky, psy, autá, lode, vlaky, lietadlá, zvieratá, kvety, mestá atď. Cena 25-30 Sk/ks. J. Minár, D. Lúky 359, 906 13 Brezová. Z 140

● KÚPIM DOSKOVÚ VADU NA ZNÁMKE A. HLINKA 2,50 Ks modrá: ZP 141 - farebná škrvna v rámečku, 1 Ks červená: ZP 12 - desaťtinná čiarka pred jednotkou. Z. Štepán, Plavecká 10, 128 00 Praha 2, ČR. Z 141

**STÁLE VYKUPUJEME
POHLADNICE
DO ROKU 1945
POUŽITÉ I NEPOUŽITÉ**

**ALBUM, Lazaretská 11
811 08 BRATISLAVA**

● KÚPIM STARÉ MEDENÉ BANSKÉ MINCE s prekríženými banskými kladivkami a vojenské vyznamenania a odznaky Slovenskej armády 1939-1945. Ing. Rastislav Dráb, Prachatická 6, 960 01 Zvolen, č. tel. 0855/24355. Z 142

● HĽADÁM STARÉ POHLADNICE HUMENNÉHO (HOMONNA). Kúpim alebo vymením za iný materiál (Podľa možnosti). Ponúkните. Marián Haľko, Laborecká 16, 066 01 Humenné. Z 143

**ALBUM
PONÚKA**

Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu.

**ALBUM OZNAMUJE
- ZMENY V PREDAJI**

Oznamujeme cteným zákazníkom, že predajňa Album-u v Bratislave na Račianskej ulici je od 1. 7. 1995 z technických príčin dočasne uzavretá. K dispozícii sme Vám v predajni ALBUM-u na Lazaretskej 11, pondelok až piatok 10 do 18 hod. a v novootvorenej predajni v podchode na Hodžovom námestí (bývalé Mierové námestie) - pondelok až piatok od 10 do 18 hod.

Tešíme sa Vašu návštevu!

Firma ALBUM, Lazaretská 11,
811 08 Bratislava, tel. 367 411

Ponúkame:

Kompletný ročník SLOVENSKO 1993	365,-
detto s PL	985,-
Albumové listy na Slovensko 1993	40,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Slovensko 1994	48,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Čechy 1993	42,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Čechy 1994	48,-
detto zasklené	180,-
(pri kúpe alb. listov nad 20 ks zľava 20%)	
SR PL 13, Čunderlík	280,-
známka CEPT(Čunderlík), NEDOTLAČ	200,-
detto v PL	400,-

PONUKA PL/H ČSSR/ČSFR **

PL 930	J. A. Komenský	180,-
PL 1574	V. Hollar	180,-
PL 1624	H. Rousseau	30,-
PL 1686	F. Kupka	25,-
PL 1692	J. Mánes	25,-
PL 1695	A. Dürer	120,-
PL 1853-7	Umenie 1970	120,-
PL 1864-7	Ikony 1970	80,-
PL 1894-5	Pražský hrad 1971	75,-
PL 1993-7	Umenie 1972	140,-
PL 2023-5	Kozmos 1973, I. typ	460,-
	detto II. typ	120,-
PL 2036-7, 40	Kvety (4-bloky)	120,-
PL 2050-2	M. Švabinský	70,-
PL 2056-9	Umenie 1973	25,-
	(iba 4 hodnoty)	80,-
PL 2077-81	UNESCO	80,-
PL 2102-3	Gobelíny I, 1974	150,-
PL 2114-8	Umenie 1974	70,-
PL 2147-8	Gobelíny II, 1975	90,-
PL 2164	Kozmos 1975	300,-
	detto, papier Bp	65,-
PL 2173-4	Pražský hrad 1975	340,-
H 2175, a	L. Svoboda, pár	110,-
PL 2176-80	Umenie 1975	16,-
PL 2184	F. Lexa	65,-
PL 2201-2	Golebiny III, 1976	10,-
H 2205	Výrocie KSČ	20,-
PL 2210	Helsinky (KBSE)	45,-
PL 2211	Výrocie UNESCO	45,-
PL 2215	Boj proti fajčeniu	60,-
PL 2219-20	Pražský hrad 1976	100,-
PL 2227-30	Umenie 1976	70,-
PL 2251-2	Pražský hrad 1977	65,-
PL 2253-6	Poštové uniformy	160,-
PL 2263-6 (8)	Kroje	140,-
PL 2284-8	Umenie 1977	60,-
PL 2289-90	Bratisl. motívy 1977	20,-
PL 2294	PRAGA '78	200,-
H 2327, a	Orloj, pár	35,-
H 2333	V. Morstadt	40,-
H 2334/5	Tizian	

H 2334/5a	Tizian - FIP	120,-
H 2364, a	V. Remek, pár	200,-
PL 2376-7	Pražský hrad 1979	60,-
PL 2405-9	Umenie 1979	140,-
PL 2410-11	Bratisl. motívy 1979	60,-
H 2434, a	INTERKOZMOS 1980, pár	150,-
H 2442	Výročie OSN	12,-
PL 2455-6	Pražský hrad	70,-
PL 2457-8	Bratisl. motívy 1980	65,-
H 2460	Veľtrh Essen	80,-
PL 2461-5	Umenie 1980	140,-
H 2482	J. Gagarin	20,-
H 2489	Výstava VIPA	80,-
PL 2494-5	Bratisl. motívy 1981	65,-
H 2496	P. Picasso	15,-
PL 2510	Boj proti fajčeniu	60,-
PL 2511-2	Pražský hrad 1981	65,-
PL 2513-7	Umenie 1981	140,-
H 2520	V. I. Lenin (4)	25,-
H 2538	Lidice	40,-
H 2541	VZ OSN	40,-
H 2542	Výstava PHILEXFRANCE	60,-
H 2544	UNISPACE 1982	45,-
H 2545-8	Křivoklát/Nitra	10,-
PL 2549-50	Pražský hrad 1982	60,-
H 2553-4	Dunaj (lode)	70,-
PL 2555-6	Bratisl. motívy 1982	60,-
PL 2568-72	Umenie 1982	135,-
H 2586	INTERKOZMOS	60,-
H 2597	Európa mieru (4)	25,-
PL 2597	Európa mieru (8) (!)	40,-
PL 2598-9	Pražský hrad 1983 (!)	75,-
H 2604	BIB 1983	20,-
PL 2611-2	Bratisl. motívy 1983	60,-
H 2613	Výstava NORDPOSTA	80,-
PL 2616-20	Umenie 1983 (!)	100,-
H 2632	ZOH 1984	30,-
PL 2650-1	Bratisl. motívy 1984	55,-
H 2652	Výročie UPU	70,-
H 2652a	Výročie UPU-Hamburg	200,-
PL 2654-5	Pražský hrad 1984	60,-
H 2667	LOH 1984	20,-
H 2671	Plynovod	10,-
H 2688	V. I. Lenin	18,-
H 2689	Výročie OSN	65,-
H 2692	Halleyova kométa	50,-
H 2704	Helsinki	70,-
H 2704a	detto nezúbkované	200,-
H 2713	BIB 1985	25,-
PL 2717-8	Pražský hrad 1985	70,-
PL 2724-8	Umenie 1985	135,-
	detto s 2726 II. typ	480,-
H 2747, a, b	Výročie FIP (3 kusy)	230,-
PL 2748-9	Pražský hrad 1986	45,-
H 2763	Výročie Interbrigád	15,-
H 2791	INTERKOZMOS	30,-
PL 2792-3	Pražský hrad 1987	55,-
H 2794-8 (8)	Technické pamiatky	320,-
H 2795, 7 (4)	Technické pamiatky	45,-
H 2808	BIB 1987	8,-
PL 2812-3	Bratisl. motívy	35,-
H 2817	INETKOZMOS	40,-
H 2817a	detto Deň NF	60,-
H 2826-8	OH a športy	150,-
PL 2834-5	Hist. automobily	25,-
H 2840	Poštové múzeum	14,-
H 2846	Pamätník písomníctva	17,-
H 2842-5	detto (4-bloky)	80,-

H 2851	Pražské fontány	15,-
H 2852, a	MOSKVA 1988, pár	45,-
H 2857-8	PRAGA '88	17,-
H 2859	Výročie čs. známky	20,-
H 2860	J. Navrátil	15,-
H 2861-2	S. Ricci	30,-
H 2861-2a	detto FIP	40,-
H 2863	Jiří z Poděbrad	40,-
H 2864-5, a	Vítaný február, pár	60,-
PL 2866-7	Pražský hrad 1988	45,-
PL 2868-9	Bratisl. motívy 1988	40,-
H 2892-3	A. Dürer	50,-
H 2908	BIB 1989	12,-
PL 2909-13	Jedovaté huby	280,-
PL 2914-5	Bratisl. motívy 1989	40,-
PL 2917-9	Umenie 1989	120,-
H 2940	LONDON 1990	15,-
PL 2943-4	Pražský hrad 1990	90,-
PL 2951-2	Bratislavské motívy	65,-
PL 2961-4	Umenie 1990	130,-
PL 2994-8	Umenie 1991	210,-
PL 3025-7	Umenie 1992	210,-

ZNÁMKY ČSR I. * *

ČSR I. ...		
322-3 KP, KL	Purkyně, kupóny	pár 16,-
324-5	Masaryk, smútočná	3,-
325 KP, KL	Detto s kupónmi	16,-
329-30	BRATISLAVA 1937, známky	10,-
329-30 M	Detto, medzihárčie	12,-
329-30 A	Detto, hárček	15,-
331-2 KP, KL	Zimné sokolské hry	16,-
335 A	TGM, smútočný hárček	35,-
335	Známka z hárčeka TGM	20,-
336-8 KP, KL	Československé légie	6,-
339-41 KP, KL	Fügnér	16,-
342-3	PRAGA 1938, známky	25,-
342-3 M	Detto, medzihárčie	30,-
342-3 A	Detto, hárček	40,-
347	20. výročie ČSR, známka	20,-
347 A	Detto, hárček	30,-
348-9 KP, KL	20. výročie ČSR	16,-
	Celá zostava komplet	290,-

MIMORIADNA PONUKA

Zostava známok ČSR ...:

440-55 (Návrat Čechov a Slovákov do vlasti, Dr. E. Beneš, 2-ročný plán, Sv. Vojtech, Lidice)
 467-73 (Všesokolský slet, Karlova univerzita)
 475-83 (Všesokolský slet, Kroměřížsky snem, Slovenské povstanie)
 538-49 (Výročie oslobodenia I, II, S. K. Neumann, B. Němcová)

Cena podľa katalógu Trojan 65 Kč
 iba za 40 Sk

PONUKA JEDNOTLIVÝCH ZNÁMOK z PL a HÁRČEKOV

2205	Výročie KSČ	7,-
2210	Helsinki (KSBE)	10,-
2211	Výročie UNESCO	5,-
2215	Boj proti fajčeniu	5,-
2333	V. Morstadt	30,-
2334-5	Tizian	35,-
2364	V. Remek	25,-
2434	INTERKOZMOS	25,-
2442	Výročie OSN	6,-
2460	Veľtrh ESSEN	40,-
2482	J. Gagarin	10,-
2496	P. Picasso	12,-
2510	Boj proti fajčeniu	60,-
2538	Lidice	6,-
2541	VZ OSN	18,-
2544	UNISPACE 1982	20,-
2545-8	Spojky 0,50+3, 2+1	8,-
2545-8	Spojky 0,50+2, 3+1	8,-
2586	INTERKOZMOS	25,-
2598-9	Pražský hrad 1983	12,-
2604	Spojky 7+1, 0,50+4	20,-
2604	Spojky 7+0,50, 1+4	20,-
2613	Medzihárčie	40,-
2613	Kupón vpravo	20,-
2613	Kupón vľavo	20,-
2652	Výročie UPU	15,-
2654-5	Pražský hrad 1984	10,-
2688	V. I. Lenin	3,-
2689	Výročie OSN	15,-
2704	Helsinki	15,-
2704a	detto nezúbkovaná	50,-
2713	Spojky 1+2, 3+4	25,-
2747	Výročie FIP	30,-
2748-9	Pražský hrad 1986	7,-
2763	Výročie Interbrigád	7,-
2791	INTERKOZMOS	15,-
2792-3	Pražský hrad 1987	9,-
2808	Medzihárčie	7,-
2808	Kupón vpravo alebo vľavo	6,-
2859	Výročie čs. známky	10,-
2860	J. Navrátil	15,-
2861-2	S. Ricci	28,-
2863	Jiří z Poděbrad	10,-
2866-7	Pražský hrad	7,-
2892-3	A. Dürer	45,-
2940	LONDON 1990	12,-
2943-4	Pražský hrad 1990	15,-

PONUKA ČIERNOTLAČÍ A ZVLÁŠTNÝCH NÁLEPNÝCH LISTOV ČSSR a ČSFR

ZVL 3	PRAGA '68	30,-
ZVL 6	Stará Praha	80,-
ZVL 10	BRNO '74	50,-
ZVL 12	Tizian	60,-
ZVL 16	ESSEN '86	160,-

ZVL 17	STOCKHOLMIA '86	120,-
ZVL 19	PRAGA '88 - Praha	50,-
ZVL 20	PRAGA '88 - Rembrandt	55,-
ZVL 21	PRAGA '88 - Interbrigády	45,-
ZVL 26	J. A. Komenský	120,-

ZNL	SOCFILEX '81, pár	50,-
ZNL	SOCFILEX '86	100,-
ZNL	G. Bush v Prahe 1990	15,-

Druhá slovenská čiernotlač EURÓPA
(bez číslovania a prítlaču výsta-
vy DUNAJFILA '95) 150,-

MIMORIADNA PONUKA ZNÁMOK SLOVENSKEHO ŠTÁTU 1939 - 1945

Všetky známky sú svieže, čísla podľa
katalógu Synek/Zika.

1	60h Štefánik	850,-
2	5h Znak s pretlačou	40,-
5	25h Znak s pretlačou	220,-
11	60h Štefánik s pretlačou	450,-
13-18	Krajinky s pretlačou	260,-
24-5	Hlinka s pretlačou	10,-
24B	Hlinka, zubk. 10 1/2	150,-
24C	Hlinka, zubk. 12 1/1:10 1/2	560,-
24M	Medzihárčie so 4 zn.	60,-
28-9N	Hlinka, nezúbkovaná	7,-
31y	Hlinka, zvislý raster	600,-
33C	Hlinka, zubk. 12 1/2:10 1/2	350,-
40-42	Benka (3ks)	40,-
45	Tiso	35,-
52-4A	Hlinka s priesvitkou	16,-
53-4B	Hlinka, zubk. 10 1/2	16,-
55	Murgaš s priesvitkou	2,-
56-9	Hrady	8,-
60-2	Memorandum	200,-
63-5	Vojenské	18,-
66-8	Deťom	18,-
70-2	Hlinkova mládež	18,-
73-6	Výstavné	26,-
77-9	UPU	15,-
80-5	Učené tovaríšstvo	13,-
95-7	Deťom	5,-
98-100	Vojenské	15,-
101-4	Železničné	12,-
105-8	Matičné	12,-
109-16	Kniežatá	40,-
117-21	Tatranské	10,-
122-5	Športové	20,-
126-9	Ohnivý drak	25,-
130	Deťom	20,-
H130	Deťom - hárček	550,-
131-6	Tiso	40,-
M136	Tiso - medzihárčie 4 zn.	850,-

L 1-6	Letecké 30h-4Ks	30,-
L 7-9	Letecké 5-20Ks	40,-
L 10	Letecká 1Ks s priesvitkou	15,-
NV 10y	2h - obťlač na lepe	130,-

NV 11z	5h - oblač na lepe	130,-
NV 13y	9h - oblač na lepe	150,-
NV 17z	50h - oblač na lepe	150,-
NV 19-27	Novinové s priesvitkou	55,-
NV 28-33	Novinové III	12,-
DR 1-2	Doručné	20,-
DR 1-2	(pár), dvojice s DO ZP 1	50,-
D 1-12y	Doplatné, zvislý raster	2300,-
D 1y	5h	15,-
D 7y	60h	20,-
D 8y	1Ks	180,-
D 10y	5Ks	120,-
D 12y	20Ks	220,-
D 1x	5h, vodorovný raster	10,-
D 7x	60h	15,-
D 9x	2Ks	150,-
D 10x	5Ks	90,-
D 2,3,5z	hladký lep	20,-
D 13-23	Doplatné s priesvitkou	390,-
D 21	2Ks	220,-
D 22	5Ks	60,-
D 23	10Ks	25,-

PONUKA NUMIZMATICKÉHO MATERIÁLU

ČSR I, Ag: 10 Kč 1928, TGM	70,-
1930,31,32	á 70,-
20 Kč 1933,34	á 90,-
1937	100,-
SŠ 1939-45:10 Ks 1944	90,-
20 Ks 1941 (C+M)	100,-
20 Ks 1939 (Tiso)	360,-
50 Ks 1944	100,-
ČSR 1945-70: 50 Kčs 1947	60,-
50 Kčs 1948	40,-
100 Kčs 1948(30.výr)	80,-
100 Kčs 1948 (UK)	80,-
100 Kčs 1949	70,-
100 Kčs 1951	90,-
10 Kčs 1954 SNP	90,-
10 Kčs 1955 oslob.	90,-
10 Kčs 1964 SNP	120,-
25 Kčs 1954 SNP	130,-
25 Kčs 1955 oslob.	130,-
25 Kčs 1965	130,-
25 Kčs 1968 muzeum	440,-
25 Kčs 1970 SND	390,-
25 Kčs 1970 oslob.	95,-
50 Kčs 68 vznik ČSR	1000,-
50 Kčs 1970 V.Lenin	300,-

Slovensko:

Sada mincí SR 1993 v púzde mincovne	120,-
Sada všetkých 5 rôznych 10 Kčs mincí ČSFR	160,-
Sada mincí SR 1994 v púzde mincovne	160,-
100 Sk vznik republiky	150,-
200 Sk 150 rokov Slovenčiny	250,-
200 Sk Kollár	250,-

200 Sk ZOH Lillehammer	250,-
200 Sk Alexy	250,-
200 Sk Šafárik	250,-
500 Sk Ochrana prírody	600,-

Turmenistan 1993, sada 5 mincí	50,-
Uzbekistan 1994, sada 5 mincí	50,-
Macedónia 1993, sada 4 mincí	75,-
ČSFR 1993: 10Kčs TGM+MRŠ, pár	100,-

BANKOVKY

20 Sk 1993, dvojica spojených bankoviek!!!	100,-
50 Sk 1993, detto	220,-

TELEFÓNNE KARTY

1.TK SR nepoužitá	500,-
detto použitá	200,-
2.TK SR nepoužitá	300,-
detto použitá	100,-
3.TK SR nepoužitá, 100j	200,-
detto použitá	50,-
TK SR, TETE-BECHE !!! 2x 100j	800,-
4.TK SR nepoužitá, 75j	150,-
detto použitá	30,-
Nepoužitá, malý nápis SLOVAQUIE	300,-
4.TK SR, TETE-BECHE,!!! 2x 75j	800,-
detto, ST tenký a hrubý čip	1000,-
Sada prvých šiestich slov.kariet, použité	470,-
FAREBNÝ katalóg čs.telefónnych kariet	120,-
ŠPECIALIZOVANÝ katalóg čs.TK	75,-
10 rôznych kariet	300,-
SR, Onkológia, použitá	45,-
SR, Humanitná rada, použitá	45,-
SR, Telekomunikácie	45,-
SR, Pápež J.Pavol II.,použitá	40,-
SR, Úsmev ako dar	55,-

PONUKA FILATELISTICKEJ LITERATÚRY

Katalóg TROJAN ČSR 1918-92, Čechy 1993-95	190,-
Príručka čs.poštových známok 1988	120,-
Katalóg Slovenský štát 1939-45	20,-
Cenník SŠ 1995	15,-

Katalógy Michel:

Nemecko špeciál 1994	1280,-
Nemecko farebný 1994/5	600,-
Nemecko - celistvosti 1994/5	980,-
Nemecko-privátne celiny	1000,-
Východná Európa - celiny	2100,-
Európa - východ 1995/6	1200,-
Európa-západ 1995/6,2 diely	1400,-
Rakúsko špeciál 1994	700,-
Amerika - stred + sever 1995	2100,-

Amerika južná 1992	1400,-
Afrika 1993 - 2 diely	2100,-
Austrália - Oceánia 1994	1500,-
Ázia 1994 - 2 diely	2100,-
Ázia II 1990 - Emiráty	960,-
USA - špeciál 1992	920,-
Amerika - stred + karibská oblasť 1995	1350,-

PONUKA KATALÓGOV MICHEL PRE SEZÓNU 1995/1996

EUROPA VEST 1995/1996 - 3.016 strán
v dvoch dieloch s cca 34.000 vyobraze-
niami a 171.000 cenovými záznammi. Obsa-
huje post-juhoslovenské štáty. Termín
vydania: September 1995. Cena: 1.500 Sk.

EUROPA OST 1995/1996 - 1.814 strán
s 20.000 vyobrazeniami a 85.000 cenovými
záznammi. Obsahuje post-sovietske európs-
ke štáty. Termín vydania: August 1995.
Cena: 1.200 Sk.

CEPT / UNO 1995/1996 - 320 strán,
3.000 vyobrazení, 11.000 cenových zázna-
mov známok EUROPA / CEPT a OSN. Termín
vydania: Október 1995. Cena: 450 Sk.

RAKÚSKO - špeciál 1995 - 336 strán,
3.300 vyobrazení, 25.000 cenových zázna-
mov (vrátane 4-blokov, listov, výstriž-
kov...). Z rokov 1918 až 1937 oceňuje aj
známky so stopou po nálepke. Termín vy-
dania: Júl 1995. Cena: 750 Sk.

USA - Špeciál 1996 - 624 strán, 5.000
vyobrazení, 47.000 cenových záznamov,
alfabetický register. Obsahuje špeciali-
zované spracovanie známok USA, Kuby
(1898-1902), Guam, Hawai, Konfederácia
USA, Panama-Kanál, Filipíny (1898-
1946), Porto-Rico (do 1898), OSN-New
York. Termín vydania: December 1995. Ce-
na: 1.060 Sk.

UŽ VYŠLI (posledné vydania)

Západná Európa-celiny, 1992	2.060,-
Východná Európa-celiny, 1994/5	2.300,-
Švajčiarsko/Lichtenstein-špeciál, 1993	800,-
Veľká Británia-špeciál, 1993/4	1.050,-
Nemecko a západná Európa-hárčky, 1993/4	450,-
Zámorie 1: Severná a stredná Ame- rika, 1995	1.400,-
Zámorie 2/N: Karibská ostrovy, 1995	1.500,-
Zámorie 2: Južná Amerika, 1992	1.600,-
Zámorie 3: Afrika (2 diely), 1993	2.300,-
Zámorie 4: Austrália+Oceánia, 1994	1.600,-
Zámorie 5: Ázia, 1994	1.400,-
Zámorie 5/II: Ázia II, 1989/90	1.100,-
Automatové známky, celý svet - Špeciál, 1994	750,-

NUMIZMATICKÉ KATALÓGY

ČSR 1918-95 (vrátane SŠ, ČaM, ČR, SR)	110,-
Rakúsko 1792-835 (František I.)	75,-
Rakúsko 1835-48 (Ferdinand V.)	80,-
Rakúsko 1848-16 (FJ I.)	90,-
World coins 1995 - celý svet	2.400,-
Katalóg čs. papierových platidiel 1995, farebný	220,-

Objednávky adresujte na
A L B U M
Lazaretská 11
811 08 BRATISLAVA

Telefón: 07 / 367 411

ZBERATEL '95

ZBERATEL '95 • Vydáva firma ALBUM v Bratislave. Vychádza mesačne.
Adresa redakcie: Lazaretská 11, 811 08 Bratislava. Telefón. 07 / 367
411. Redakcia: Dr. Michal Zika (šéfredaktor), Anton Kulháněk. Podávanie
novinových zásielok povolené Riaditeľstvom pošt v Bratislave, č.j.
4939 / 94 - P zo dňa 17.11.1994. Redakčná uzávierka č. 9 bola dňa 25.
8.1995, do tlače zadané 4.9.1995.

ZBERATEL '95 • Cena za jeden výtlačok 20,- Sk. Pri odobraní viac ako
10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20 %-nú zľavu. Celoročné predplatné,
vrátane poštovného: Abonent zo SR - 200 Sk, abonent z ČR - 280 Sk
(250 Kč), abonent z ostatnej Európy - 480 Sk (25 DEM, 180 ATS), abo-
nenti zo zámoria - 760 Sk (25 USD, 40 DEM).

BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA 1995

Poštové známky s ilustráciami pre deti
a mládež - k článku na strane 14

Katalógy - Česko-Slovensko 1945-1992 a Slovensko 1939-1945, 1993-1995 - vydá Zväz slovenských filatelistov do konca roku 1995. Zakúpiť si ich bude možné vo všetkých predajniach ALBUM

ALBUM

Filatelia . Numizmatika . Filokartia
Telefónne karty

10.00 - 18.00 Bratislava, Lazaretská 11, 811 08

10.00 - 18.00 Bratislava, Hodžovo nám. - podchod

12.30 - 18.00 Zvolen, Námestie SNP 37

Po-pia

nákup - predaj - aukcie
poradenská služba